

«Ο ΠΑΠΙΣΜΟΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ»

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ
ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Πρόλογος

Οι σύγχρονες προσπάθειες για την επαναπροσέγγιση του χριστιανικού κόσμου είναι φυσικό να έχουν ευρύτατη αποδοχή, επειδή, αφενός, αποτελούν την ανθρώπινη συμβολή στην ιερή υπόθεση της ενότητας και, αφετέρου, διεξάγονται σε μία εποχή που ο κόσμος, κατακερματισμένος από πολύμορφες αντιθέσεις, αναζητεί μέγαν αγωνία ένοποιητικά στοιχεία.

Οί προσπάθειες αυτές, ώστόσο, έχουν αποδειχθεί μέχρι σήμερα απογοητευτικά αναποτελεσματικές. Όχι μόνο δέν έμπνέουν πλέον καμιά αισιοδοξία, αλλά και προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία, καθώς έχουν γίνει ήδη κατάδηλες οί επιζήμιες συνέπειές τους:

α) άμβλυνση τής ορθόδοξης αυτοσυνειδησίας, διαιρέσεις και σχίσματα στό πλήρωμα τής Έκκλησίας μας·

β) σύγχυση, αποθάρρυνση και αποπροσανατολισμός στους έτεροδόξους που αναζητούν την αυθεντικότητα τής πίστεως.

Τό κείμενο που ακολουθεί αποτελεί έκφραση αυτής τής ανησυχίας μας, αφού ο διάλογος ανάμεσα στην Όρθοδοξία και τόν Παπισμό* δεσπόζει στις διαχριστιανικές σχέσεις και, επιπλέον, ή συνύπαρξη Όρθοδόξων και Παπικών στις πολυπολιτισμικές πλέον κοινωνίες μας λειτουργεί ως πρόκληση για κάθε ορθόδοξη συνείδηση.

Άκολουθώντας την πατερική μας παράδοση, ή οποία μάς έχει διδάξει να «άγαπώμεν έν άληθεία» και να «άλητεύωμεν έν άγάπη», επιχειρούμε να σκιαγραφήσουμε μέ νηφαλιότητα και ύπευθυνότητα τό πρόσωπο του Παπισμού.

Ἔτσι, πιστεύουμε, θά φωτιστοῦν τά ἀμετάθετα ὄρια τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τήν αἴρεση, τῆς ἀλήθειας ἀπό τήν πλάνη. Γιατί εἶναι γεγονός ὅτι τά ὄρια αὐτά γίνονται ὅλο καί πιο δυσδιάκριτα.

Ἦ ὄχι μόνο ἐπειδή στή ζωή τῶν Ὁρθοδόξων ἔχει ὑπείσέλθει ὁ δυτικός πολιτισμός, ὁ διαμορφωμένος ἀπό τόν παραποιημένο Χριστιανισμό τῆς Δύσεως, ἀλλά καί ἐπειδή στίς μέρες μας διαδίδονται οἱ ἰδέες καί ἀντιλήψεις τῆς «Νέας Ἐποχῆς», πού θέλει ὅλες τίς θρησκευεῖες νά ὀδηγοῦν ἐξίσου στόν ἴδιο τάχα Θεό.

Γιά τούς Ὁρθοδόξους ἡ καθαρότητα τῆς πίστεως ἀποτελεῖ τό ἀσάλευτο θεμέλιο στόν ἀγῶνα τους γιά τή θέωση: Ἡ ὀρθή πίστη εἶναι «τὸ μέγα καί πρῶτον τῆς σωτηρίας φάρμακον» (ὁσιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής). Ἀλλά καί γιά τούς ἑτερόδοξους ἀδελφούς μας ἡ ἀκριβής ὀριοθέτηση τῆς ἀλήθειας δείχνει τόν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς στόν πατρικό τους οἶκο, τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Ἡ ἀποκοπή τῆς δυτικῆς Χριστιανοσύνης ἀπό τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας δέν προῆλθε ἀπό διοικητικές ἢ ἐθιμικές ἀπλῶς διαφοροποιήσεις, ἀλλά ἀπό μιά βαθιά ἀλλοίωση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βιώματος, ἡ ὁποία καί δημιούργησε ἕνα χάσμα ζωῆς ἀνάμεσα σέ δύο κόσμους. Τό αὐτονόητο χρέος τοῦ σεβασμοῦ τῶν διαφορετικῶν πιστευμάτων, οἱ ἀνυπόκριτα φιλόφρονες διαθέσεις καί οἱ εὐσεβεῖς ἑνωτικοί πόθοι δέν μᾶς δίνουν τό δικαίωμα νά παρασιωποῦμε ἢ νά συσκοτίζουμε αὐτή τήν πραγματικότητα.

Διασῶζονται, βέβαια, καί σήμερα στήν παπική Δύση ὑπολείμματα τῆς πατερικῆς παραδόσεως, κυρίως στόν χῶρο τοῦ μοναχισμοῦ.

Καί ἀναμφίβολα ὑπάρχουν πολλοί ταπεινοί μοναχοί ἢ ἀπλοί πιστοί, πού ἀφιερώνουν τή ζωή τους στήν προσευχή καί σέ ἔργα ἀγάπης.

Ὡστόσο, τά ὅσα θετικά στοιχεῖα διατηρήθηκαν στή δυτική παράδοση, δέν στάθηκαν ἱκανά νά ἀποτρέψουν τή διαστρέβλωση τοῦ Χριστιανισμοῦ καί τή μετάλλαξη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης σέ κοσμικό κράτος μέ θεοκρατικό καθεστῶς, μετάλλαξη πού ἀναπόφευκτα ἐπακολούθησε τήν ἐξέλιξη τοῦ παπικοῦ θεσμοῦ.

Παραδίδοντας τό τεῦχος τοῦτο στούς ἀδελφούς μας, σέ ἐποχή πού ὁ συγκρητισμός καί ἡ ἐκκοσμίκευση ἔχουν ναρκῶσει τήν ἐκκλησιαστική συνείδηση τῶν περισσοτέρων ἀπό ἐμᾶς, εὐχόμαστε νά συναισθανθοῦμε ὅλοι τό χρέος ἀλλά καί νά συνειδητοποιήσουμε τή δύναμη πού ἔχουμε ὡς φύλακες καί προασπιστές τῆς

Ὁρθοδοξίας. Αὐτό τό χρέος καί αὐτή τή δύναμη ἐπισημαίνουν οἱ πατριάρχες τῆς Ἀνατολῆς στήν ἱστορική Ἐγκύκλιό τους τοῦ 1848: «Παρ' ἡμῖν οὔτε Πατριάρχαι οὔτε Σύνοδοι ἐδυνήθησάν ποτε εἰσαγαγεῖν νέα, διότι ὁ ὑπερασπιστής τῆς θρησκείας ἐστὶν αὐτὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι αὐτὸς ὁ λαός, ὅστις ἐθέλει τὸ θρήσκευμα αὐτοῦ αἰωνίως ἀμετάβλητον καὶ ὁμοειδὲς τῶ τῶν Πατέρων αὐτοῦ».

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ Ὁ Παπισμὸς

ΓΕΝΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΠΙΣΜΟΥ

Ἡ Ἐκκλησία, κατὰ τὴν πρώτη χιλιετία τοῦ ἱστορικοῦ της βίου, διατήρησε τὴν ἐνότητά της σὲ Ἀνατολή καὶ Δύση, παρ' ὅλους τοὺς περιστασιακοὺς κλυδωνισμοὺς, πού δημιουργοῦσαν οἱ αἰρέσεις, τὰ σχίσματα καὶ οἱ ποικίλες διχοστασίες. Ἡ ἀπόσχιση τῆς δυτικῆς Χριστιανοσύνης ἀπὸ τὸν κορμὸ τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὅπως αὐτὴ ὀριστικοποιήθηκε τὸ 1054, ὑπῆρξε ἡ τραγικὴ κατάληξη μακραίωνων διεργασιῶν, στὸν χῶρο τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, σὲ τρία διαπλεκόμενα ἐπίπεδα: α) τὸ θεολογικό, β) τὸ ἐκκλησιολογικό καὶ γ) τὸ πολιτικό.

Α'. Τὸ Θεολογικό. Τὰ σπέρματα τῆς θεολογικῆς διαφοροποιήσεως τῆς Δύσεως βρίσκονται στὰ συγγράμματα τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου (354 – 420), ἐπισκόπου Ἰππῶνος τῆς Βόρειας Ἀφρικῆς. Ὁ ἱερός Αὐγουστίνος ἀγνοοῦσε τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, πάνω στὰ ὁποῖα στηρίχθηκε ἡ θεολογία τῶν πρώτων Οἰκουμενικῶν Συνόδων (Μ. Ἀθανασίου, Μ. Βασιλείου, Γρηγορίου Θεολόγου, Γρηγορίου Νύσσης κ.ἄ.). Ἔτσι, ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸν Νεοπλατωνισμό καὶ τίς ἀρχές τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου, διατύπωσε στὰ θεολογικά του ἔργα ὀρισμένες ἀπόψεις, ξένες πρὸς

τό βίωμα τῆς πρωτοχριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως, γιά παράδειγμα, τήν ταύτιση οὐσίας καί ἐνεργειῶν στόν Θεό, τήν ἐκπόρευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί ἀπό τόν Υἱό (Filioque) κ.ἄ.

Β'. Τό ἐκκλησιολογικό. Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία δεχόταν τιμητικά ὡς πρῶτο στήν τάξη, σέ σχέση μέ τούς ἄλλους ἐπισκόπους, τόν ἐπίσκοπο τῆς Ρώμης, καθὼς ἡ πόλη αὐτή ἦταν ἡ πρωτεύουσα τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Δέν ἔπαυε ὅμως ὁ πάπας, μέσα στά πλαίσια τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ, νά εἶναι ἴσος μέ ὅλους τούς ἄλλους ἐπισκόπους (primus inter pares=πρῶτος μεταξύ ἴσων). Ἀργότερα, ἀφοῦ ἡ πρωτεύουσα τῆς Αὐτοκρατορίας μεταφέρθηκε στήν Ἀνατολή, ἡ Δ' Οἰκουμενική Σύνοδος (451) ἀναγνώρισε στόν ἐπισκοπικό θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως «πρεσβεῖα τιμῆς» ἴσα μέ ἐκείνου τῆς Ρώμης.

Τό ἐπεκτατικό καί συγκεντρωτικό πνεῦμα τῆς ἀρχαίας Ρώμης, ὅμως, ἐπηρέασε ἀρκετούς πάπες, οἱ ὁποῖοι ἀπό νωρίς ἄρχισαν νά ἐκλαμβάνουν τό πρωτεῖο τιμῆς ὡς πρωτεῖο δυνάμεως καί ἐξουσίας, παρεμβαίνοντας ποιμαντορικά σέ ἄλλες τοπικές Ἐκκλησίες καί διεκδικώντας ἡγεμονία σέ ὅλη τήν Ἐκκλησία.

Στούς πρώτους αἰῶνες, ὡστόσο, οἱ ἐξουσιαστικές αὐτές φιλοδοξίες τῶν παπῶν ἀποτελοῦσαν περιστασιακές παρεκτροπές καί ἐξέφραζαν συνήθως προσωπικές ἀδυναμίες.

Γ'. Τό πολιτικό. Ἀπό τά τέλη τοῦ 4ου αἰ. μέχρι καί τόν 6ο αἰ. διάφορα γερμανικά φύλα σέ κατάσταση πρωτογονισμοῦ (Φράγκοι, Γότθοι, Λογγοβάρδοι, Βάνδαλοι κ.ἄ.) πλημμυρίζουν καί καταλαμβάνουν τίς εὐημεροῦσες ἐπαρχίες τῆς δυτικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, αἰχμαλωτίζουν τούς ἐγχώριους πληθυσμούς τους καί ἀλλάζουν ριζικά τήν κοινωνικοπολιτιστική τους κατάσταση.

Οἱ βάρβαροι ἔποικοι —ἀπό τούς ὁποίους πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραματίζουν οἱ Φράγκοι—, στήν προσπάθειά τους νά ἐκπολιτιστοῦν, ἀσπάζονται τόν Χριστιανισμό, ἀναμειγνύοντάς τον, ὅμως, μέ εἰδωλολατρικά στοιχεῖα. Μ' ἓναν τέτοιο προβληματικό Χριστιανισμό εἰσέρχονται καί στήν Ἱερωσύνη, ἐκτοπίζοντας σταδιακά τούς Ρωμαίους ἱεράρχες ἀπό τήν ἐκκλησιαστική διοίκηση. Οἱ Φράγκοι αὐτοί ἐπίσκοποι ζοῦν ὅπως καί οἱ λαϊκοί «εὐγενεῖς» τῆς

ἐποχῆς τους (κόμητες, δοῦκες κ.ἄ.): Ἄσκοῦν κοσμική ἐξουσία, συμμετέχουν σέ στρατιωτικές ἀποστολές, φοροῦν πολεμικές στολές κ.λπ. Νά πῶς περιγράφει ὁ ἅγιος Βονιφάτιος, σέ ἐπιστολή του πρὸς τὸν πάπα Ζαχαρία, τὸ 741, τὴν ἐκκλησιαστικὴ κατάσταση στὴ Γαλλικὴ Ρωμανία, ὅπου εἶχαν ἐπικρατήσῃ οἱ Φράγκοι ἐπίσκοποι: «Ἡ θρησκεία καταπατεῖται. Οἱ Φράγκοι ἐπίσκοποι γιὰ ὀγδόντα χρόνια δὲν ἔχουν συνέλθει σέ σύνοδο οὔτε καὶ ἔχουν ἀρχιεπίσκοπο. Οἱ περισσότεροι ἐπισκοπικοὶ θρόνοι δίνονται σέ φιλάργυρους λαϊκοὺς ἢ μοιχοὺς κληρικούς, πού συμμετέχουν σέ στρατιωτικές ἐπιχειρήσεις μὲ πλήρη πολεμικὴ ἐξάρτηση, σφάζοντας ἀδιάκριτα μὲ τὰ χέρια τους χριστιανοὺς καὶ εἰδωλολάτρες»[1].

Μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ ζοφερό τοπίο, πού δημιούργησε ἡ βαρβαρικὴ ἐπέλαση, ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ρώμης στέκεται, κατὰ κανόνα, στὸ ὕψος τῆς πνευματικῆς του ἀποστολῆς καὶ ἀναλαμβάνει ἐθναρχικὸ ρόλο γιὰ τὴν προστασία τῶν ὑπόδουλων Ρωμαίων. Κάποιοι πάπες, ὅμως, γιὰ νά ἐνισχύσουν τὸν θρόνο τους, ἀκολουθοῦν κοσμικὴ τακτικὴ. Προβάλλουν ἐμφαντικὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ τους αὐθεντία, παρουσιάζουν ἡγεμονικὲς τάσεις καὶ περιβάλλονται πολιτικὲς ἐξουσίες. Τὸ 754, μάλιστα, ὁ πάπας Στέφανος Β' ἀποδέχεται τὴν πολιτικὴ αὐτονομία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, πού τοῦ προσφέρει ὁ βασιλιάς τῶν Φράγκων Πιπίνος ὁ Βραχὺς. Ἔτσι ἔχουμε τὴν ἴδρυση τοῦ πρώτου παπικοῦ κράτους.

Ἀργότερα, ὁ Νικόλαος Α' (858 – 867), ὁ πρῶτος φραγκόφιλος Ρωμαῖος πάπας, συγκεντρώνει στὸ πρόσωπό του τὴν ἀνώτατη ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ ἐξουσία. «Ὁ Νικόλαος θεωρεῖ τὸν ἑαυτοῦ αὐτοκράτορα ὅλου τοῦ κόσμου», ὁμολογοῦσαν οἱ σύγχρονοί του. Τὸν 8ο αἰ. ὁ βασιλιάς τῶν Φράγκων Κάρολος ὁ Μέγας (Καρλομάγνος, 768-814) μὲ τὴ δύναμη τῶν ὅπλων ἐνώνει ὅλους σχεδόν τοὺς λαοὺς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης καὶ φιλοδοξεῖ νά ἀναδείξει μιὰ καινούργια αὐτοκρατορία, διεκδικώντας τὸ ὄνομα καὶ τὴν αἵγλη τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Ἀνατολῆς. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ὀργανώνει μεθοδευμένα τὴ σύγκρουση Ἀνατολῆς-Δύσεως μὲ μιὰ στρατηγικὴ πού περιλαμβάνει τὰ ἐξῆς δύο σκέλη:

1) Ἀπόρριψη τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ δημιουργία ἑνὸς διαφορετικοῦ Χριστιανισμοῦ, πού θά τονίζει τὴν πολιτισμικὴ ἰδιαιτερότητα τῆς

νέας αυτοκρατορίας. Αυτός ο φράγκικος Χριστιανισμός, τον οποίο σχεδιάζουν οι σύμβουλοι του Καρλομάγνου, θεμελιώνεται σε θεολογικές διατυπώσεις του ιεροῦ Αύγουστίνου και εκφράζεται με νέες μορφές και τύπους τῆς ἐκκλησιαστικῆς πρακτικῆς: Βάπτισμα μέραντισμό, ὑποχρεωτική ἀγαμία τοῦ κλήρου, στέρηση τῶν λαϊκῶν ἀπό τὴν κοινωνία τοῦ Ποτηρίου, ξύρισμα τῶν κληρικῶν κ.ἄ. Στὰ πλαίσια τῆς ἀντορθόδοξης τακτικῆς, οἱ Φράγκοι ἐπίσκοποι, τὸ 794 (Σύνοδος τῆς Φραγκφούρτης), καταδικάζουν τὶς ἀποφάσεις τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου (787) γιὰ τὴν τιμητικὴ προσκύνηση τῶν εἰκόνων· καὶ τὸ 809 (Σύνοδος τοῦ Ἰαχεν), προσθέτουν στὸ ἱερό Σύμβολο τῆς Πίστεως τὸ Filioque. Τὰ δύο αὐτὰ γεγονότα ἀποτελοῦν τὸ πρῶτο στάδιο τοῦ σχίσματος ἀνάμεσα στοὺς Φράγκους κατακτητὲς καὶ τοὺς ὀρθόδοξους Ρωμηοὺς.

2) Ἀνθελληνικὴ πολιτικὴ, ἀφοῦ ὁ Ἑλληνισμὸς ἀποτελοῦσε τὴν ἱστορικὴ σάρκα τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ συστατικὸ στοιχεῖο τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Οἱ πολιτιστικὰ μειονεκτικοὶ Φράγκοι, λοιπόν, ἀρχίζουν νὰ συκοφαντοῦν τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ ὡς πολιτισμὸ πλάνης καὶ νὰ ἀποκαλοῦν τοὺς Ἕλληνες Γραικοὺς, προσδίδοντας ὅμως στὸ ἀρχαῖο αὐτὸ ὄνομά τους χλευαστικὸ περιεχόμενο (γραικός=αἰρετικός, ἀπατεώνας).

Στὴ μεθοδευμένη ἐπίθεση τῶν Φράγκων, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ἀγωνίζεται νὰ μείνει πιστὴ στὴν πρωτοχριστιανικὴ παράδοση καὶ τὴν ἑλληνικὴ τῆς συνέχεια, διατηρώντας ἐκκλησιαστικὴ κοινωνία μὲ ὅλα τὰ Ὀρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς. Ἔτσι, γιὰ παράδειγμα, τὸ 816 ὁ πάπας Λέων Γ΄ ἀρνήθηκε τὴν προσθήκη τοῦ Filioque καὶ, γιὰ νὰ διαφυλαχθεῖ ἀλώβητο τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως ἀπὸ τὶς φράγκικες παραποιήσεις, διέταξε νὰ χαραχθεῖ τὸ αὐθεντικὸ κείμενο σὲ ἀργυρὲς πλάκες, πού ἐντοιχίστηκαν στὸν ναὸ τοῦ Ἁγίου Πέτρου μὲ τὴν ἐπιγραφή: «Αὐτὲς ἐγώ, ὁ Λέων, τὶς τοποθέτησα ἀπὸ ἀγάπη καὶ γιὰ διαφύλαξη τῆς ὀρθοδόξου πίστεως».

Ἀργότερα, ἐκπρόσωποι τοῦ πάπα Ἰωάννου Η΄ συμμετείχαν στὴ Σύνοδο τῆς Κων/πόλεως (879-880), ἡ ὁποία γιὰ τὴν Ὀρθοδοξία εἶναι ἡ Η΄ Οἰκουμενικὴ καὶ στὴν ὁποία, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ πατριάρχου Κων/πόλεως ἁγίου Φωτίου τοῦ Μεγάλου, καταδικάστηκαν οἱ φράγκικες αἰρέσεις γιὰ τὶς εἰκόνες καὶ τὸ Filioque.

Τόν 10ο αἰ. οἱ Φράγκοι ἐντείνουν τήν πολεμική κατά τῶν ὀρθοδόξων Ρωμαίων τῆς Δύσεως, στοχεύοντας στήν κατάληψη τοῦ παπικοῦ θρόνου.

Τελικά, τό 1009 καταλαμβάνουν τό Ὁρθόδοξο Πατριαρχεῖο τῆς Ρώμης καί ἀνεβάζουν στόν θρόνο τόν Φράγκο πάπα Σέργιο Δ΄, ὁ ὁποῖος προσθέτει στό Σύμβολο τῆς Πίστεως τό αίρετικό Filioque. Τά Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς ἀπαντοῦν μέ τή διαγραφή τοῦ ὀνόματός του ἀπό τά Δίπτυχα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὅποτε τό Σχίσμα γίνεται πραγματικότητα.

Στίς 16 Ἰουλίου τοῦ 1054, ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς παπικῆς ἀντιπροσωπείας καρδινάλιος Οὐμβέρτος κατέθεσε στήν ἁγία Τράπεζα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας, στήν Κωνσταντινούπολη, τόν ἀφορισμό τῆς ἀνατολικῆς Χριστιανοσύνης. Μέ τήν πράξη του αὐτή, ἡ φράγκικη Χριστιανοσύνη ὀριστικοποιοῦσε τόν χωρισμό της ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Δέν ἦταν ἡ ἀρχή ἀλλά ἡ ἐπιβεβαίωση ἑνός σχίσματος πού εἶχε καλοσχεδιαστεῖ 260 χρόνια νωρίτερα στήν αὐλή τοῦ Καρλομάγνου· ἑνός σχίσματος πού «δέν ἔγινε μεταξύ δυτικῶν καί ἀνατολικῶν Ρωμαίων», ὅπως πολλοί νομίζουν, «ἀλλά μεταξύ Φράγκων καί Ρωμαίων» (καθηγ. π. Ἰωάννης Ρωμανίδης).

ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΠΙΣΜΟΥ

Ἀπό τή στιγμή πού τό πρωτόθρονο Πατριαρχεῖο τῆς Ρώμης ἀποκόπηκε ἀπό τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, στερήθηκε πλέον τή θεία χάρη, μέ συνέπεια τή σταδιακή ἀποσύνθεσή του. Καθώς σημειώνει χαρακτηριστικά ὁ ἅγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως, «ἡ Δυτική Ἐκκλησία ἔχασε τήν πνευματική της ἐλευθερία, ἔχασε τόν στολισμό της, κλονίσθηκε ἀπό τά θεμέλιά της, στερήθηκε τόν πλοῦτο τῆς Χάριτος τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Τελικά κατάντησε ἕνα σῶμα βουβό, χωρίς πνεῦμα καί ψυχή». Γι' αὐτό στούς ἐπόμενους αἰῶνες ἀκολουθεῖ ἕναν ἀλλοτριωτικό κατήφορο δίχως ἐλπίδα ἐπιστροφῆς, ὀδηγώντας τόν ἄνθρωπο τῆς Δύσεως στήν ἀπογοήτευση, τό ὑπαρξιακό κενό καί τό ἀδιέξοδο.

Α΄. Λίγα μόλις χρόνια μετά τό Σχίσμα, τό 1075, ό πάπας Γρηγόριος Ζ΄ προβάλλει —στίς περίφημες Παπικές Ύπαγορεύσεις του— τίς αξιώσεις του παπικού θρόνου γιά τήν απόλυτη κυριαρχία του κόσμου:

«Ή Ρωμαϊκή Ήκκλησία ιδρύθηκε από τόν ίδιο τόν Θεό. Ή πάπας είναι ό απόλυτος κύριος τής παγκόσμιας Ήκκλησίας. Διορίζει καί καθαιρεί έπισκόπους. Μόνο αυτός μπορεί νά συγκαλέσει Οίκουμενική Σύνοδο. Οί αντιπρόσωποί του είναι ανώτεροι από τούς έπισκόπους. Μόνο αυτός χρησιμοποιεί τά αυτοκρατορικά διάσημα. Οί πρίγκιπες όφείλουν νά του φιλοῦν τά πόδια. Ήχει τό δικαίωμα νά καθαιρεί τούς αυτοκράτορες. Χωρίς τή δική του έγκριση κανένα βιβλίο δέν είναι έγκυρο. Οί αποφάσεις του δέν ακυρώνονται από κανέναν· αυτός μόνος μπορεί νά ακυρώνει τίς αποφάσεις όλων τών άλλων. Ή πάπας δέν μπορεί νά κριθεί από κανέναν. Ή αγιότητά του είναι έξασφαλισμένη χάρη στίς αρετές του αγίου Πέτρου. Ή Ρωμαϊκή Ήκκλησία δέν σφάλει ποτέ, οὔτε καί πρόκειται ποτέ νά σφάλει» [2].

Μ΄ αυτές τίς θέσεις του πάπα Γρηγορίου Ζ΄ αρχίζουν οί σκληροί αγώνες τής «Ήκκλησίας» τής Ρώμης γιά τή θρησκευτική, πολιτική καί κοινωνική έπιβολή της στους χριστιανικούς λαούς τής Δύσεως (αγώνας περί έπιβολής), πού διαρκοῦν 200 περίπου χρόνια. Τελικά, ό πάπας συγκεντρώνει στά χέρια του κάθε έξουσία — πνευματική, πολιτική, νομοθετική, δικαστική. Είναι ή πρώτη εμφάνιση του ολοκληρωτισμοῦ στήν Εὐρώπη.

Β΄. Τό 1095 ό πάπας Οὐρβανός Β΄, μέ τό σύνθημα «Τό θέλει ό Θεός», ξεσήκωσε όλόκληρη τή δυτική Χριστιανοσύνη σέ ιερό πόλεμο κατά τών Μουσουλμάνων πού κατείχαν τούς Άγίους Τόπους. Πρόκειται γιά τίς Σταυροφορίες, τίς όποιες ή Ήνατολή έζησε έφιαλτικά ώς βαρβαρικές έπιδρομές (βλ. παρακάτω).

Γ΄. Τόν 12ο καί τόν 13ο αἰ. ή Λατινική «Ήκκλησία» ιδρύει στά μοναστήρια τών μεγάλων πόλεων ειδικές σχολές, όπου διδάσκεται ή σχολαστική θεολογία. Οί σχολαστικοί θεολόγοι παραθεωροῦν τήν αποκαλυπτική καί εμπειρική πίστη τής Ήκκλησίας, στηρίζονται

στήν αριστοτελική φιλοσοφία και προσπαθοῦν νά διερευνήσουν τά μυστήρια τοῦ Θεοῦ μέ τήν ἀνθρώπινη λογική και τόν στοχασμό. Αυτό ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τήν πίστη σ' ἕναν διαστρεβλωμένο, φανταστικό θεό, τόν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος τῆς Δύσεως καλεῖται νά προσεγγίσει μέ τίς νοητικές του ἱκανότητες. Ἔτσι, ἡ χριστιανική πίστη ἀπό βιωματική σχέση μέ τόν Θεό ξεπέφτει σ' ἕνα ἀφηρημένο μεταφυσικό ἰδεολόγημα, τό ὁποῖο ἡ «Ἐκκλησία» – κράτος ἀναλαμβάνει νά περιβάλλει μέ τήν αὐθεντία της και νά προστατεύσει ἢ και νά ἐπιβάλλει μέ τήν ἐξουσία της. Τελικά, μέ τόν σχολαστικισμό, ἡ Δύση ἀπομακρύνεται ὀριστικά ἀπό τή γνησιότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, και στόν πολιτισμό της ὑπερισχύουν ἡ νοσηλαρχία, ὁ ὀρθολογισμός και ὁ ἀτομοκεντρισμός. Ἔχει εὐστοχα ἐπισημανθεῖ ὅτι «ὁ δυτικός Χριστιανισμός δέν εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀλλά ἡ θρησκεία τοῦ ὀρθοῦ λόγου» (π. Μιχαήλ Καρδαμάκης).

Δ'. Τόν 13ο αἰ. διατυπώνεται ἀπό τούς σχολαστικούς θεολόγους τό ἀξίωμα ὅτι ἡ ἐκκλησιαστική ἡγεσία εἶναι ἀλάθητη. Τήν ἴδια ἐποχή (1233) ὁ πάπας Γρηγόριος Θ' ἰδρύει τόν θεσμό τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, γιά τήν ὀργανωμένη καταδίωξη και ἐξουδετέρωση ὄσων ἀμφισβητοῦν τήν παπική αὐθεντία. Ἕνας μηχανισμός τρόμου και φρίκης ἀπλώνεται σταδιακά σ' ὅλη τήν Εὐρώπη. Ταυτόχρονα ἡ ἐξουσία τοῦ κλήρου ἐνισχύεται, ἐνῶ ὁ λαός παραγκωνίζεται και βυθίζεται στήν ἀμάθεια (κληρικαλισμός).

Ε'. Ἡ βαθιά ἐκκοσμίκευση τῆς Δυτικῆς «Ἐκκλησίας» κλόνησε τήν πίστη μυριάδων Χριστιανῶν και δημιούργησε κύματα ἀντιδράσεων. Τό ἐμπόριο τοῦ πάπα μέ τά συγχωροχάρτια ἔδωσε τήν ἀφορμή, τό 1517, νά ξεσπάσει σάν ἡφαίστειο ἡ ἀπαίτηση γιά ἀλλαγῆ. Ὁ μοναχός Μαρτίνος Λούθηρος ἠγήθηκε ἑνός πολυπληθοῦς κινήματος, τῆς Μεταρρυθμίσεως, πού ἀποσχίστηκε ἀπό τήν Παπική «Ἐκκλησία». Οἱ ἀποσχισθέντες ὀνομάστηκαν Διαμαρτυρόμενοι (Προτεστάντες). Σύντομα σχηματίστηκαν και ἄλλες παρόμοιες προτεστάντικες ὀμάδες. Μεταξύ Παπικῶν και Διαμαρτυρομένων δημιουργήθηκε ἀγεφύρωτο μίσος, μέ συγκρούσεις, πολέμους και ἐγκλήματα. Στή Γαλλία, τή φοβερή Νύχτα τοῦ ἀγίου Βαρθολομαίου

(23 πρὸς 24 Αὐγούστου 1572), οἱ Παπικοί ἔσφαξαν χιλιάδες Προτεστάντες. Ἀποκορύφωμα τῶν θρησκευτικῶν πολέμων ὑπῆρξε ὁ Τριακονταετής Πόλεμος (1618 – 1648), ὁ ὁποῖος συντάραξε ὁλόκληρη τὴ Δυτικὴ Εὐρώπη.

ΣΤ΄. Στὸ πέρασμα τῶν αἰῶνων, οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἔζησαν στὸ πρόσωπο τοῦ Παπισμοῦ ἕναν Χριστιανισμό πού δέν ἐλευθερώνει τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ ἀλλὰ τὴν καταδυναστεύει.

Γι' αὐτὸ σύντομα ὁδηγήθηκαν στὸν ἀγνωστικισμό καὶ τὴν ἀθεΐα. Ἡ Ἀναγέννηση ἀρχικά (14ος – 16ος αἰ.) καὶ ὁ Διαφωτισμός ἀργότερα (18ος αἰ.) ἀπορρίπτουν τὸν φράγκικο θεό, διατηροῦν ὅμως τὸν ἀνθρωποκεντρικὸ προσανατολισμὸ τοῦ Παπισμοῦ καὶ διακηρύσσουν τὴν αὐτοθεοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸν 19ο αἰ. ἀκούγεται πλέον καθαρὰ τὸ κήρυγμα τοῦ θανάτου τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν Νίτσε καὶ τοὺς διαδόχους του: «Ὁ Θεὸς πέθανε, ἡ πίστις στὸν χριστιανικὸ Θεὸ δέν εἶναι πιά πιστευτή...».

Ἔχει σωστά ἐπισημανθεῖ ἀπὸ πολλοὺς ὅτι ὅλα τὰ σύγχρονα ἀθεϊστικὰ συστήματα τῆς Δύσεως — φιλοσοφικά, κοινωνικά, πολιτικά— εἶναι καρποὶ τῆς σχολαστικῆς μεταφυσικῆς καὶ τοῦ παπικοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ.

Ζ΄. Τοὺς δύο τελευταίους αἰῶνες ἢ Ρώμη, ἀντὶ νὰ διδαχθεῖ ἀπὸ τὰ λάθη τοῦ παρελθόντος, σκληραίνει περισσότερο τὴ στάση της.

Ἡ Α΄ Βατικανὴ Σύνοδος (1870) ἐπιβάλλει ὡς ἀπαράβατο δόγμα πίστεως τὸ πρωτεῖο ἐξουσίας καὶ τὸ ἀλάθητο τοῦ πάπα. Πρόκειται γιὰ τὴν τελειωτικὴ πτώση τῆς Δυτικῆς «Ἐκκλησίας». Ὁ Χριστός, ἡ μόνη ἀλάθητη Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἐξορίζεται ἀπὸ τὴ γῆ, καὶ τὴ θέση Του καταλαμβάνει ὁ εἰδωλοποιημένος ποντίφηκας τῆς Ρώμης! Στὴ διαμαρτυρία καρδινάλιου γιὰ τὴν ἀντιπαραδοσιακότητα τοῦ νέου δόγματος, ὁ πάπας Πῖος Θ΄ ἀντιτάσσει τὸν παροιμιώδη του λόγο: «Ἡ παράδοσις εἶμαι ἐγώ»!

Ἀπὸ τοὺς Λατίνους πού διαφωνοῦν μὲ τὴ δογματοποίησιν τοῦ παπικοῦ ἀπολυταρχισμοῦ, μιά σημαντικὴ μερίδα ἀποσχίζεται καὶ δημιουργεῖ τὴν «Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία».

Ἡ Β΄ Βατικανὴ Σύνοδος (1962 – 1965), παρόλο πού ἐπαγγέλλεται τὴν ἀνακαίνισιν, διατηρεῖ τὸ ἀλάθητο τοῦ πάπα καὶ τὸ ἐπεκτείνει σὲ ὅλες

τίς αποφάσεις του. Ταυτόχρονα, ή ίδια Σύνοδος καλεῖ τούς Χριστιανούς ὅλων τῶν δογμάτων σέ παγχριστιανική ἐνότητα μέ κέντρο, ὅμως, τή Ρώμη καί ἀρχηγό τόν πάπα (ρωμαιοκεντρικός/παποκεντρικός οἰκουμενισμός).

Η΄. Στά τέλη τοῦ 20οῦ αἰ. μιά πρωτόγνωρη ἀποδιοργανωτική κρίση ξεσπάει στούς κόλπους τῆς Παπικῆς «Ἐκκλησίας». «Περιμέναμε μετά τή (Β΄ Βατικανή) Σύνοδο», δήλωνε ὁ πάπας Παῦλος ΣΤ΄, «νά ξεμερώσει μιά μέρα ἡλιόλουστη γιά τήν Ἐκκλησία. Βρεθήκαμε, ὅμως, μέσα στή χειρότερη καταιγίδα»[3].

Ἐπιφανεῖς παπικοί θεολόγοι ἐκφράζουν ἀνοιχτά τήν ἀντίθεσή τους στό παπικό ἀλάθητο. Χιλιάδες κληρικοί, ἀνάμεσά τους καί στελέχη τοῦ Βατικανοῦ, ἐγκαταλείπουν τήν Ἱερωσύνη, πολλοί ἀπ' αὐτούς καί τήν πίστη. Οἱ μοναχικές καί ἱερατικές κλίσεις γνωρίζουν φοβερή μείωση. Στό Βέλγιο μόνο, κατά τό διάστημα 1995 – 2007, δέν χειροτονήθηκε οὔτε ἕνας ἱερέας![4] Σέ ἐκκλησιαστικές σχολές, ἀκόμα καί σέ παπικά μοναστήρια, γιά νά ξεπεραστοῦν τά ὑπαρξιακά ἀδιέξοδα πού δημιουργοῦν ὁ ἠθικισμός καί ἡ ὑποχρεωτική ἀγαμία τοῦ κλήρου, εἰσάγονται ὁ ὑπερβατικός διαλογισμός καί ἡ ψυχανάλυση.

Ἄλλά καί τό παπικό ποίμνιο ὀδηγεῖται ραγδαῖα στόν θρησκευτικό ἀποχρωματισμό καί γνωρίζει μιά τρομακτική ἠθική κρίση. Οἱ παπικοί ναοί πού κλείνουν ἢ ἐκποιοῦνται, τό Ἰσλάμ καί οἱ ἀνατολικές θρησκεῖες πού κατακτοῦν ἔδαφος, ἡ παραθρησκεία καί ὁ σατανισμός πού αὐξάνουν τούς ὀπαδούς τους κ.ἄ.π. μαρτυροῦν τή δυσχερή θέση τῆς Λατινικῆς «Ἐκκλησίας».

Θ΄. Τίς τελευταῖες δεκαετίες πληθαίνει ὁ ἀριθμός τῶν Δυτικῶν πού ἀναζητοῦν τή γνησιότητα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς στήν Ὁρθοδοξία. Τό ἐνδιαφέρον γιά τήν πατερική θεολογία, τήν ὀρθόδοξη λειτουργική ζωή, τόν ἀνατολικό μοναχισμό κ.ἄ.π., ἀλλά καί οἱ μεταστροφές στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, εἶναι γεγονότα σημαντικά. Ὅσο, οἱ ἐξουσιαστικοί μηχανισμοί τοῦ Βατικανοῦ, ἔχοντας πιά σκληρυνθεῖ, δέν φαίνονται πρόθυμοι νά ἀρνηθοῦν τό παρελθόν τους.

Τό 2005 ό φιλορθόδοξος καθηγητής Ίωσήφ Ράτσιγκερ ανέβηκε στόν θρόνο τής Ρώμης ώς πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄, άναπτρώνοντας τίς έλπίδες όσων προσδοκούσαν τήν άνανέωση τής Δυτικῆς «Έκκλησίας». Σύντομα, όμως, οί σκληροπυρηνικές ενέργειες και δηλώσεις του νέου πάπα φανέρωσαν τήν άποκοπή του από τόν βαθύτερο έαυτό του και τήν άδυναμία του ν' άντιληφθει τίς άπαιτήσεις τών καιρών. Δυστυχώς, κάθε πάπας είναι ύποχρεωμένος νά ακολουθει τήν «άλάθητη» πορεία τών προκατόχων του και νά συμμορφώνεται μέ τά θελήματα τής πανίσχυρης Παπικῆς Αύλῆς (Romano Curia), ή όποία επίσης κατέχει και έπιβάλλει τό δικό της «άλάθητο».

ΠΑΠΙΚΕΣ ΚΑΚΟΔΟΞΙΕΣ

1. Τό Φιλιόκβε. Σύμφωνα μέ τή θεία αποκάλυψη, ό Θεός διακρίνεται σέ Τρία Πρόσωπα, τά όποια είναι όμοούσια, ισότιμα και ίσοδύναμα μεταξύ τους. Έτσι δέν υπάρχουν τρείς Θεοί αλλά ένας. Κάθε Πρόσωπο, όμως, έχει ένα ξεχωριστό ιδίωμα, τό όποιο δηλώνει τόν διαφορετικό τρόπο ύπάρξεώς Του· Ό Πατέρας είναι άγέννητος (είναι ή μοναδική άρχή και πηγή τής Θεότητας)· ό Υίός είναι γεννητός (γεννᾶται από τόν Πατέρα «πρό πάντων τών αίωνων»)· και τό Άγιο Πνεῦμα είναι έκπορευτό (οὔτε άγέννητο είναι οὔτε γεννᾶται, αλλά έκπορεύεται από τόν Πατέρα «πρό πάντων τών αίωνων»).

Τό Σύμβολο τής Πίστewς, πού καταρτίστηκε από τίς Α΄ και Β΄ Οικουμενικές Συνόδους (325, 381), όμολογεϊ πίστη «εις τό Πνεῦμα τό Άγιον, τό κύριον, τό ζωοποιόν, τό εκ του Πατρὸς έκπορευόμενον», ακολουθώντας τά λόγια του Χριστου· «Όταν έλθη ό Παράκλητος... τό Πνεῦμα τής άληθείας, ό παρὰ του Πατρὸς έκπορεύεται...» (Ίω. 15, 26). Τό 431, ή Γ΄ Οικουμενική Σύνοδος άπαγόρευσε ρητά όποιαδήποτε προσθαφαίρεση στό ιερό Σύμβολο.

Οί Φράγκοι, όμως, θέλοντας νά κατανοήσουν τήν οὔσία του Θεου μέ τή λογική τους, παρερμήνευσαν τά λόγια του Χριστου, περιφρόνησαν τίς Οικουμενικές Συνόδους και πρόσθεσαν στό Σύμβολο, μετά τή φράση «...τό εκ του Πατρὸς έκπορευόμενον...», τή λέξη Filioque(Φιλιόκβε = και εκ του Υιου), πού σημαίνει ότι τό Άγιο

Πνεῦμα ἐκπορεύεται καί ἀπό τόν Υἱό. Μέ τήν προσθήκη αὐτή δημιουργοῦνται ἄλυτα θεολογικά προβλήματα καί σοβαρές ἀλλοιώσεις στήν πίστη καί τή ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Συγκεκριμένα:

- Εἰσάγονται στήν Ἁγία Τριάδα δύο ἀρχές.

Δηλαδή, προκύπτουν δύο κύριοι Θεοί (Πατέρας καί Υἱός) καί ἕνας δευτερεύων (τό Ἅγιο Πνεῦμα). Ἐπέρχεται ἔτσι πλήρης διάλυση τοῦ Τριαδικοῦ δόγματος. Ὁ «Τριαδικός Θεός» τῶν Παπικῶν δέν εἶναι πλέον ὁ ἀληθινός Θεός ἀλλά ἕνας πλασματικός καί ἀνύπαρκτος Θεός.

- Τό Ἅγιο Πνεῦμα ὑποτιμᾶται καί παραγκωνίζεται ἀπό τή ζωή τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Χριστιανοῦ. Ἐτσι ἡ Ἐκκλησία στερεῖται τόν χαρισματικό – ἁγιοπνευματικό χαρακτήρα της, ἐπιδιώκει τήν κοινωνική ἐπιβολή καί τό κοσμικό κύρος, ὑπερτονίζει τήν ἐγκόσμια ὀργάνωση καί ἀποστολή της. Ὁ Χριστιανός, πάλι, δέν ἀποσκοπεῖ στήν ἐσωτερική του ἀνακαίνιση καί τή γνώση τοῦ Θεοῦ, πού πραγματοποιοῦνται μόνο μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἀλλά περιορίζεται στήν ἠθική του βελτίωση καί τήν ἐξωτερική μίμηση τοῦ Χριστοῦ.

- Ἡ ἐξάρτηση, τέλος, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀπό τόν Υἱό ἔδωσε τή δυνατότητα στή Ρώμη νά ὑποστηρίξει μέ κύρος ὅτι στόν κόσμο μόνο ὁ πάπας, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ, ἔχει τή δυνατότητα νά διαθέτει τίς δωρεές πού χορηγεῖ τό Ἅγιο Πνεῦμα στήν Ἐκκλησία**.

2. Οἱ κτιστές ἐνέργειες στόν Θεό (κτιστή χάρη). Μία ἀπό τίς μεγαλύτερες πλάνες τοῦ Παπισμοῦ εἶναι τό ὅτι ταυτίζει τήν ἄκτιστη οὐσία τοῦ Θεοῦ μέ τίς ἄκτιστες ἐνέργειές Του.

Καί, ἐπιπλέον, τό ὅτι ἀποδίδει στόν Θεό κτιστές ἐνέργειες. Κτιστές ἐνέργειες, ὅμως, ἔχουν μόνο τά κτίσματα. Ὁ ἄκτιστος Θεός ἔχει μόνο ἄκτιστες ἐνέργειες.

Στήν ὀρθόδοξη θεολογία γίνεται διάκριση τῆς ἄκτιστης οὐσίας τοῦ Θεοῦ ἀπό τίς ἄκτιστες ἐνέργειές Του. Μέ τήν οὐσία, βέβαια, τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἐντελῶς ἀκατάληπτη καί ἀνέκφραστη, ὁ πιστός

δέν μπορεί νά ἔρθει σέ κοινωνία. Ἐπικοινωνεῖ, ὅμως, μέ τίς θεῖες ἐνέργειές Του (θεία χάρη). Αὐτές, ὅπως καί ἡ θεία οὐσία, εἶναι ἄκτιστες καί ἀδημιούργητες.

Εἶναι δηλαδή κάτι ἄλλο ἀπό τή θεία οὐσία, ἀλλά ὄχι κάτι ἄλλο ἀπό τή Θεότητα. Ὁ πιστός, μέ τή μετάνοια, τήν ἄσκησι, τήν προσευχή καί τή συμμετοχή του στά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, κοινωνεῖ μέ τίς ἄκτιστες θεῖες ἐνέργειες, γίνεται «θείας κοινωνός φύσεως» (Β΄ Πέτρο. 1, 4).

Δηλαδή μέ τίς ἄκτιστες θεῖες ἐνέργειες καί κατά τό μέτρο τοῦ πνευματικοῦ του ἀγώνα καθαρίζεται ἡ καρδιά του ἀπό τά πάθη, φωτίζεται ὁ νοῦς του καί ἀξιῶνεται νά «δεῖ», μέ τρόπο μυστικό καί ἀπόρητο, τή θεία δόξα, τό ἄκτιστο Φῶς. Αὐτή εἶναι ἡ ἡσυχαστική παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας μας.

Οἱ Παπικοί, ἀντίθετα, δέν δέχονται ἄκτιστες ἐνέργειες στόν Θεό. Πιστεύουν ὅτι ὁ Θεός εἶναι οὐσία ἀπρόσιτη καί δέν ἐπικοινωνεῖ προσωπικά μέ τόν ἄνθρωπο. Ἐνεργεῖ στόν κόσμο ὄχι ἄμεσα ἀλλά μόνο ἔμμεσα, μέ κτιστές ἐνέργειες. Γι' αὐτούς ἡ θεία χάρη εἶναι μέγεθος κτιστό, πού τό δημιουργεῖ ὁ Θεός γιά νά σώσει τόν ἄνθρωπο. Κτιστή εἶναι ἐπίσης ἡ χάρη τῶν Μυστηρίων, ὅπως κτιστό ἦταν καί τό θαβώρειο φῶς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ διδασκαλία αὐτή ἔχει ὀλέθριες συνέπειες στή ζωή τοῦ Χριστιανοῦ. Γιατί, ἂν ἡ θεία χάρη εἶναι πράγματι κτιστή, ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεί νά φτάσει στόν ἀγιασμό καί τή θέωση. Κι αὐτό ἐπειδή, ἀπλούστατα, ἕνα κτίσμα —κτιστή ἐνέργεια (χάρη)— δέν εἶναι δυνατό νά λυτρώσει καί νά θεώσει ἄλλο κτίσμα —τόν ἄνθρωπο. Ἔτσι, οἱ Δυτικοί «δέν ὀμιλοῦν περί θεώσεως ὡς σκοποῦ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά περί ἠθικῆς τελειώσεως· ὅτι ὀφείλουμε νά γίνουμε καλύτεροι ἄνθρωποι, ὄχι ὅμως θεοί κατά χάριν. Κατά συνέπειαν ἡ Ἐκκλησία δέν ἔμπορεῖ νά εἶναι κοινωνία θεώσεως, ἀλλά ἴδρυμα παρέχον στους ἀνθρώπους τήν δικαίωσι κατά ἕνα νομικιστικό καί δικανικό τρόπο διά μέσου τῆς κτιστῆς χάριτος. Σέ τελική δηλαδή ἀνάλυσι, καταλύεται ἡ ἰδία ἡ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας ὡς πραγματικότης θεανθρωπίνης κοινωνίας» [5].

Ἡ δυτική θεολογία, μέ τήν ἄρνησή της νά δεχθεῖ ἄκτιστες ἐνέργειες στόν Θεό, ἀποξενώθηκε ἀπό τήν πατερική θεολογία, μέ συνέπεια νά ὀδηγηθεῖ καί σέ πολλές ἄλλες κακοδοξίες. Κι αὐτό γιατί οἱ Πατέρες

τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν θεολογοῦσαν, ἐξέφραζαν μέ ἀνθρώπινα λόγια τήν ἐμπειρία πού εἶχαν ἀποκτήσει ἀπό τήν κοινωνία τους μέ τίς θεουργικές ἐνέργειες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (ἐμπειρία θεώσεως)· ἡ θεολογία τους, δηλαδή, εἶναι ἡ ἀποκάλυψη τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ. Οἱ Παπικοί, ὅμως, ἐπειδή δέν ἔχουν δυνατότητα κοινωνίας μέ τίς ἄκτιστες θεῖες ἐνέργειες, θεολογοῦν μέ βάση τόν ἀνθρώπινο στοχασμό· ἡ θεολογία τους, δηλαδή, εἶναι ἕνα ἀνθρώπινο μεταφυσικό ἰδεολόγημα πού δέν ἔχει σχέση μέ τή θεία ἀλήθεια.

Ἡ βαθιά ἀλλοίωση πού ἐπιφέρει στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας ἡ θεωρία γιά τήν κτιστή χάρη, ἀπασχόλησε ἔντονα τήν Ὁρθόδοξη Ἀνατολή σέ πέντε μεγάλες Συνόδους τῆς Κων/πόλεως (14ος αἰ.). Σ' αὐτές διατυπώθηκε ξεκάθαρα ἡ ὀρθόδοξη ἐμπειρία, μέ κορυφαῖο ὁμολογητή τόν ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ.

3. Τό παπικό πρωτεῖο ἐξουσίας καί τό ἀλάθητο. Ἐφόσον, μέ τίς κακοδοξίες τοῦ Filioque καί τῆς κτιστῆς χάριτος, τό Ἅγιο Πνεῦμα ὑποβαθμίστηκε καί ὀλόκληρη ἡ Τριαδική Θεότητα ἀπωθήθηκε στόν χῶρο τοῦ ἐμπειρικά ἀπρόσιτου, τό κενό πού δημιουργήθηκε ἔρχεται νά τό καλύψει ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ποντίφικας τῆς Ρώμης. Αὐτός ἀνακηρύσσεται ἀλάθητος καί ἀπόλυτος κύριος τῆς παγκόσμιας Ἐκκλησίας.

Γιά νά μή νομιστεῖ ὅτι τό παπικό πρωτεῖο ἐξουσίας καί τό ἀλάθητο ἀνήκουν πιά στό παρελθόν τῆς Δυτικῆς «Ἐκκλησίας», ἀναφέρουμε κάποιες πτυχές τῆς σύγχρονης πρακτικῆς τοῦ πάπα καί παραθέτουμε ἀποσπάσματα ἀπό τό «Δογματικό Σύνταγμα περί Ἐκκλησίας»[6] τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου (1965), πού περιλαμβάνονται καί στή σύγχρονη «Κατήχηση τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας»[7]: «Ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης, μέ τό ἀξίωμά του ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ καί ὡς ποιμένας ὅλης τῆς Ἐκκλησίας, ἔχει πλήρη, ὑπέρτατη καί παγκόσμια ἐξουσία μέσα στήν Ἐκκλησία, τήν ὁποία μπορεῖ πάντοτε ἐλεύθερα νά ἀσκεῖ».

«Δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει Οἰκουμενική Σύνοδος, ἂν δέν ἐπικυρωθεῖ, ἢ τουλάχιστον ἂν δέν γίνεи δεκτῆ, ἀπό τόν διάδοχο τοῦ Πέτρου».

«Τό ἀλάθητο, μέ τό όποιο ό θεϊός Λυτρωτής θέλησε έφοδιασμένη τήν Ἐκκλησία του, τό έχει ό επίσκοπος Ρώμης... Γι' αυτό καί οι απόφάσεις του, πολύ όρθά, θεωροῦνται ἀμετάκλητες από τόν δικό τους χαρακτήρα καί όχι από τή συναίνεση τῆς Ἐκκλησίας... Γι' αυτό δέν έχουν ανάγκη από τή επικύρωση τῶν άλλων, ούτε επιδέχονται ἔκκλητο σέ άλλο όργανο κρίσης».

Μέ τόν αέρα τῆς ἀλάθητης έξουσίας, ό πάπας Παῦλος ΣΤ' ἀνακήρυξε, τό 1963, τή Β' Βατικανή Σύνοδο ως Οικουμενική μέ τά εξῆς λόγια: «Ἐγώ, λοιπόν, ό Πάπας, πού συγκεντρώνω στό πρόσωπό μου καί στό ἅγιο ἀξίωμά μου όλη τήν Ἐκκλησία, ἀνακηρύσσω τή Σύνοδο αυτή ως Οικουμενική». Καί υπέγραψε τίς απόφάσεις τῆς Συνόδου μέ τή φράση «Ἐγώ ΠΑΥΛΟΣ, Ἐπίσκοπος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας».

Ἀλλά καί ό εκάστοτε πάπας, θεωρώντας τόν εαυτό του υπερεπίσκοπο, δέν υπογράφει ως «Ἐπίσκοπος Ρώμης» ἀλλά ως «Ἐπίσκοπος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας» (μόνος αυτός!) ἢ ἀπλῶς μέ τό όνομά του, π.χ. «Βενέδικτος ΙΣΤ'».

Ἵλοι οι επίσκοποι τῆς Δυτικῆς «Ἐκκλησίας», σέ οποιοδήποτε μέρος τῆς γῆς, δέν εκλέγονται από τή σύνοδο τῆς τοπικῆς τους «Ἐκκλησίας», ἀλλά διορίζονται από τόν πάπα καί λαμβάνουν από τά δικά του χέρια τό ωμοφόριο, ως δείγμα τῆς ὑποταγῆς τους στήν παπική έξουσία.

Ἵ πάπας Ἰωάννης – Παῦλος Β' (+2005) ξεπέρασε σέ κινητικότητα κάθε άλλον πολιτικό καί θρησκευτικό ἡγέτη, προκειμένου νά επιβληθεῖ στή διαμορφούμενη Νέα Τάξη Πραγμάτων ως ό ἀδιαμφισβήτητος θρησκευτικός πλανητάρχης. Θυμίζουμε, μόνο, τήν «προέλασή» του στίς όρθόδοξες χῶρες (καί στήν Ἑλλάδα, δυστυχῶς), ἀλλά καί τίς ετήσιες Πανθρησκειακές Συναντήσεις, τίς όποιες εἶχε καθιερώσει από τό 1986 καί στίς όποιες ἐμφανίζόταν ως τό ένοποιό κέντρο όλων τῶν θρησκείων.

Ἵ παποκεντρισμός τῆς Δυτικῆς «Ἐκκλησίας» τή διατηρεῖ, εἶναι ἀλήθεια, σέ μιά όργανωτική ένότητα πέρα από έθνικά σύνορα καί τοπικές παραδόσεις, καί συνάμα τῆς δίνει τή βεβαιότητα μιᾶς παγκόσμιας δύναμης, πού μπορεῖ νά επηρεάζει καί νά κατευθύνει πολλές κοινωνικές ομάδες σ' όλόκληρο τόν πλανήτη. Παράλληλα ἢ παπική αὐθεντία δίνει τό δικαίωμα στόν Ρωμαῖο ποντίφηκα νά

ορίζει, αντικειμενικά και άδιαμφισβήτητα, την αλήθεια της Δυτικής «Έκκλησίας», στην οποία οί λαοί οφείλουν τυφλή ύποταγή. Αυτό τά στοιχεΐα προσδίδουν στον Παπισμό απολυταρχικό χαρακτήρα. Δέν πρόκειται, λοιπόν, για μιά απλή νοθεία του έκκλησιαστικού ήθους, αλλά για την ουσιαστικότερη και θλιβερότερη διαστροφή πού γνώρισε ο Χριστιανισμός στην ιστορική του πορεία.

Τό παπικό πρωτεΐο έξουσίας και τό αλάθητο όχι μόνο στεροϋνται κάθε θεολογικής ή ιστορικής νομιμότητας, αλλά και αντιβαίνουν στην απλή λογική. Καταρχήν, δέν ύπάρχει καμία ιστορική ένδειξη ότι ο άπόστολος Πέτρος ύπηρξε πρώτος επίσκοπος της Ρώμης και ότι άσκοϋσε πάνω στους άλλους άποστόλους πρωτεΐο έξουσίας, τό όποιο κληροδότησε στους ύποτιθέμενους διαδόχους του επισκόπους της Ρώμης. Γι' αυτό και στην πρώτη χιλιετία καμία Οικουμενική Σύνοδος δέν θέσπισε κάποιο ρωμαϊκό αλάθητο ή πρωτεΐο έξουσίας. Άπό τούς άποστολικούς χρόνους ή Έκκλησία διατηρεί, ως χαρακτηριστικό στοιχεΐο του διοικητικού της συστήματος, τή συνοδικότητα. Οί επίσκοποι, οί όποιοι συμμετέχουν στις συνόδους, μεταφέρουν σ' αυτές την πίστη και τό βίωμα του έκκλησιαστικού πληρώματος πού εκπροσωποϋν. Η γνώμη και ή ψήφος όλων των επισκόπων έχουν την ίδια ισχύ και οί συνοδικές αποφάσεις λαμβάνονται μέ τον φωτισμό του Άγίου Πνεύματος. Τό Άγιο Πνεϋμα, τελικά, συγκροτεί την Έκκλησία και Αυτό την οδηγεί «εις πᾶσαν την αλήθειαν» (Ίω. 16, 13). Έτσι, τό αλάθητο δέν ανήκει σ' έναν άνθρωπο αλλά σέ όλόκληρο τό σῶμα της Έκκλησίας και εκφράζεται μέ τις αποφάσεις των Οικουμενικῶν Συνόδων, εφόσον αυτές γίνονται άποδεκτές από την έκκλησιαστική συνείδηση, δηλαδή από τον λαό του Θεοϋ.

Άντίθετα, στον Παπισμό οί σύνοδοι αποτελοϋν απλά συμβουλευτικά σώματα, ή συνείδηση του έκκλησιαστικού πληρώματος άγνοείται και ο πάπας τοποθετείται πάνω από την Έκκλησία. Άλλά πῶς μπορεί νά θεωρείται αλάθητος ο πάπας, όταν ή ιστορία παρουσιάζει πολυάριθμους πάπες νά διαπράττουν τραγικά λάθη, άκόμη και σέ αίρέσεις νά πέφτουν, όπως ο πάπας Ίούλιος, πού άφορίστηκε από τή Σύνοδο της Σαρδικής (347), ο Όνώριος, πού αναθεματίστηκε από την ΣΤ' Οικουμενική Σύνοδο (691), ή ο Γρηγόριος Θ', πού ίδρυσε την Ίερά Έξέταση;

Μέ τό παπικό πρωτεῖο καί τό ἀλάθητο, ὡς κεντρικά δόγματα τῆς Δυτικῆς «Ἐκκλησίας», ἐπισφραγίζεται ὁ ἔντονος ἀνθρωποκεντρισμός της· Ἡ πίστη στόν Θεάνθρωπο ἀντικαθίσταται μέ τήν πίστη στόν ἄνθρωπο· στή γῆ δέν ὑπάρχει θέση γιά τόν Χριστό, ἀφοῦ Τόν ἀντικαθιστᾷ ὁ πάπας ὡς μοναδικός τοποτηρητής Του (Vicarius Christi). «Τί τραγικός παραλογισμός!», ἀναφωνεῖ ὁ σύγχρονος πατέρας τῆς Ἐκκλησίας π. Ἰουστίνος Πόποβιτς. «Νά ὀρίζεται ἀναπληρωτής καί ἀντικαταστάτης γιά τόν πανταχοῦ παρόντα Κύριο καί Θεό!» Καί συμπληρώνει: «Τό δόγμα περί τοῦ ἀλαθήτου τοῦ πάπα – ἀνθρώπου εἶναι ἡ αἵρεσις τῶν αἰρέσεων, μία ἄνευ προηγουμένου ἀνταρσία κατά τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ... Στήν ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὑπάρχουν τρεῖς κυρίως πτώσεις: τοῦ Ἀδάμ, τοῦ Ἰούδα, τοῦ πάπα»[8].

4. Ὁ παποκαιοσαρισμός. Πρόκειται γιά τήν ταύτιση ἐκκλησιαστικῆς καί κοσμικῆς ἐξουσίας σέ ἓνα πρόσωπο (θεοκρατία). Ὁ πάπας εἶναι ἀρχηγός τῆς Λατινικῆς «Ἐκκλησίας» καί συνάμα ἀρχηγός τοῦ κράτους τοῦ Βατικανοῦ. Ὁ παποκαιοσαρισμός – ἐντελῶς ἀσυμβίβαστος μέ τό Εὐαγγέλιο, τούς ἱερούς Κανόνες καί τήν ἐκκλησιαστική παράδοση— ἀφαιρεῖ ἀπό τόν Παπισμό κάθε δικαίωμα νά ἐμφανίζεται ὡς Ἐκκλησία.

Τό πρῶτο παπικό κράτος ἰδρύθηκε, καθῶς εἶδαμε, τό 754. Τό σημερινό παπικό κράτος συνιστᾷ ἓνα ἀξιολύπητο μεσαιωνικό κατάλοιπο τῆς ἐποχῆς μας. Τά ὅριά του καθορίστηκαν τό 1929 ἀπό τόν δικτάτορα Μουσσολίνι καί τόν πάπα Πίο ΙΑ΄. Ὁ τελευταῖος, μάλιστα, διατύπωσε τήν ἄποψη ὅτι «ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ στή γῆ δέν μπορεῖ νά εἶναι ὑπήκοος ἐπίγειου κράτους». (Ὁ Χριστός ἦταν ὑπήκοος ἐπίγειου κράτους· ὁ «ἀντιπρόσωπός» Του πάπας δέν μπορεῖ νά εἶναι!). Τό Βατικανό σήμερα, ὅπως καί κάθε κράτος, ἀσκεῖ διπλωματία, συνάπτει πολιτικές συμφωνίες μέ ἄλλα κράτη, διαθέτει πρωθυπουργό, ὑπουργούς, πρέσβεις, φρουρά, πρακτορεῖο εἰδήσεων καί κυρίως Τράπεζες, μέ τίς ὁποῖες ἐπηρεάζει τή διεθνή οἰκονομία, συμμετέχοντας σέ μεγάλες ἐταιρεῖες καί ἐπιχειρήσεις.

5. Ἡ ἱκανοποίηση τῆς θείας δικαιοσύνης.

Ἀπό τόν 11ο αἰ. διατυπώθηκε ἡ ἄποψη, πού ἀργότερα ἔγινε θεμελιῶδες δόγμα τοῦ Παπισμοῦ, ὅτι ὁ Θεός ἔστειλε τόν Υἱό Του στόν κόσμο νά σταυρωθεῖ, γιά νά ἱκανοποιηθεῖ ἡ θεία δικαιοσύνη ἀπό τήν προσβολή πού ὑπέστη ἐξαιτίας τῆς ἀνθρώπινης ἀμαρτίας. Μέ αὐτή τήν κακοδοξία τό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Πατέρα διαστρεβλώνεται καί ἡ χριστιανική ζωή διαποτίζεται ἀπό ἔντονο νομικιστικό πνεῦμα. Ὁ τέλειος καί πολυεύσπλαχνος Θεός ἀποκτᾷ τά χαρακτηριστικά ἐμπαθοῦς ἀνθρώπου —προσβάλλεται, ὀργίζεται, ἀγανακτεῖ, ἐκδικεῖται— καί μεταβάλλεται σέ ἀμείλικτο δικαστή καί ἄγριο τιμωρό. Ἡ ἀμαρτία δέν θεωρεῖται ἀσθένεια τῆς ψυχῆς, ἀλλά ἀξιόποινη παρεκτροπή καί προσβολή τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀγώνας γιά τή σωτηρία δέν ἀποσκοπεῖ στή θεραπεία ἀπό τά πάθη, τή ζωοποίηση τοῦ ἀνθρώπου καί τήν ἔνωσή του μέ τόν Θεό, ἀλλά στήν ἐξιλέωση τοῦ Θεοῦ, τή νομική δικαίωση τοῦ ἀνθρώπου καί τήν ἀπαλλαγή του ἀπό τίς ἐνοχές μέ τίς καλές πράξεις, τά ἐπιτίμια, τά διάφορα τάματα κ.λπ. Τελικά, ἡ σχέση ἀγάπης Θεοῦ καί ἀνθρώπου μετατρέπεται σέ σχέση συναλλαγῆς. Πρόκειται, πράγματι, γιά ἀνατροπή τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀγάπης καί ἐπιστροφή σέ πρωτόγονες μορφές θρησκευτικότητας.

Ἡ θεωρία γιά τήν ἱκανοποίηση τῆς θείας δικαιοσύνης νομιμοποίησε τή βία καί κατοχύρωσε θεολογικά τίς Σταυροφορίες, τήν Ἱερά Ἐξέταση, τούς θρησκευτικούς πολέμους· Ἡ ἐξολόθρευση τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως ἱκανοποιεῖ τή θεία δικαιοσύνη καί ἐξαγνίζει καί τίς ψυχές τῶν θυμάτων!

Μέσα σ' αὐτό τό δικανικό κλίμα διατυπώθηκε καί τό ἀντιβιβλικό δόγμα γιά τό καθαρτήριο πῦρ. Στό **καθαρτήριο πῦρ** πηγαίνουν τάχα οἱ ψυχές τῶν ἀνθρώπων μετά τόν θάνατό τους, γιά νά βασανιστοῦν προσωρινά μέσα στή φωτιά καί νά καθαριστοῦν ἀπό τίς ποινές τῶν ἀμαρτιῶν τους. Γιά τή συντομότερη ἀπαλλαγή τους ἀπό τό καθαρτήριο πῦρ, ἐπινοήθηκε ὁ θεσμός τῶν **λυσιποίνων** (ἀφέσεων), ὁ ὁποῖος βασίζεται στή δικανική θεωρία τῶν **ἀξιομισθιῶν**: Ὁ Χριστός, δηλαδή, καί οἱ ἅγιοι στήν ἐπίγεια ζωή τους ἔπραξαν πλήθος καλά ἔργα, ἄξια ἀνταμοιβῆς. Ἔτσι δημιουργήθηκε ἕνας θησαυρός περισσίων ἀξιομισθιῶν. Ὁ πάπας, πού πιστεύει πώς μπορεῖ νά διαχειρίζεται τόν θησαυρό αὐτό, ἀντλεῖ ἀπό τό πλεόνασμά του ἕνα μέρος γιά νά λύσει τίς ποινές τῶν ἀμαρτωλῶν.

Τά λυσίποινα σέ παλαιότερες ἐποχές ἔδωσαν ἀφορμή καί σέ καταχρήσεις, χρησιμοποιήθηκαν δηλαδή γιά τήν ἄνομη συλλογή χρημάτων μέ τήν πώληση τῶν γνωστῶν «συγχωροχαρτιῶν». Ἐτσι, ἡ χάρη καί ἡ σωτηρία ὑποτάχθηκαν στή λογική τοῦ χρέους καί τῆς ἐξαγορᾶς.

6. Μαριολατρία. Στήν Ὁρθοδοξία μας ἡ Θεοτόκος τιμᾶται περισσότερο ἀπ' ὅλους τούς ἁγίους, γι' αὐτό λέγεται καί Παν-αγία. Στόν Παπισμό, ὅμως, ἀπό μιά ἐσφαλμένη «εὐσέβεια», τῆς ἀποδίδεται λατρεία· ἀλλά ἡ λατρεία ἀνήκει μόνο στόν Τριαδικό Θεό. Ἐτσι διατυπώθηκαν τά δόγματα α) τῆς ἀσπίλου συλλήψεως τῆς Θεοτόκου, σύμφωνα μέ τό ὅποιο ἡ Παναγία συνελήφθη χωρίς τό προπατορικό ἁμάρτημα, καί β) τῆς ἐνσωμάτου ἀναλήψεώς της, σύμφωνα μέ τό ὅποιο ἡ Παναγία ἀναλήφθηκε μέ τό σῶμα καί τήν ψυχή στόν οὐρανό, χωρίς νά γνωρίσει θάνατο καί ἐνταφιασμό (ἐνῶ ὁ Χριστός καί πέθανε καί ἐνταφιάσθηκε!). Μ' αὐτές τίς κακοδοξίες ἡ Θεοτόκος ἀνυψώνεται ὡς τήν Τριαδική Θεότητα, μέχρι σημείου νά γίνεται λόγος καί γιά Ἁγία Τετράδα!

7. Λειτουργικές καινοτομίες. Ἡ ἐπικράτηση τοῦ ὀρθολογισμοῦ στήν Παπική «Ἐκκλησία» δέν ἄφησε ἄθικτη οὔτε τή λειτουργική ζωή της.

Ἄναφέρουμε ἐπιγραμματικά ὀρισμένες μόνο λειτουργικές καινοτομίες.

Τό Βάπτισμα ἀντικαθίσταται μέ ἕνα συμβολικό «ραντισμό». Τό Χρίσμα τελεῖται μόνο ἀπό τούς ἐπισκόπους, ἀρκετά χρόνια μετά τό Βάπτισμα. Στή Λειτουργία τους, γιά τόν ἅγιο Ἄρτο δέν χρησιμοποιοῦν ψωμί ζυμωμένο μέ προζύμι ἀλλά ἄζυμο (ὄστια). Ἡ ἀγαμία εἶναι ὑποχρεωτική γιά ὅλους τούς κληρικούς. Τό Εὐχέλαιο τελεῖται μόνο στούς ἐτοιμοθανάτους. Οἱ ἐκκλησιαστικές ἐορτές ἐκκοσμικεύονται καί μεταβάλλονται σέ φαντασμαγορικές τελετές (τῆς Καρδίας τοῦ Ἰησοῦ, τῆς Ἁγίας Δωρεᾶς κ.ἄ.). Ἡ νηστεία οὐσιαστικά καταργεῖται, ἀφοῦ, μέ ἀπόφαση τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου, οἱ νηστήσιμες ἡμέρες περιορίζονται σημαντικά καί ὁ τρόπος τῆς νηστείας μένει ἀκαθόριστος, ἐνῶ παρέχεται «ἡ δυνατότητα νά ἀντικατασταθεῖ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὁ νόμος τῆς

νηστείας καί τῆς ἐγκράτειας ἀπό ἄλλες πράξεις μετάνοιας, ὅπως εἶναι τά ἔργα ἀγάπης στόν πλησίον ἢ ἄλλες πράξεις εὐσέβειας»[9].

Η ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΠΙΣΜΟΥ

Ἡ σύντομη ἀναφορά στίς λατινικές ἑτεροδιδασκαλίες ὀδηγεῖ ἀβίαστα στό συμπέρασμα ὅτι ὁ Παπισμός δέν εἶναι μία ἀπλή αἵρεση τοῦ Χριστιανισμοῦ —ἀφοῦ ὡς αἵρεση χαρακτηρίζεται καί ἡ παραμικρή ἀπόκλιση ἀπό τήν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας—, ἀλλά εἶναι παναίρεση καί ἀναίρεση τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστιανισμοῦ. Κι αὐτό γιατί, καθῶς ἐξηγεῖ ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, οἱ διάφορες αἱρέσεις παραμόρφωσαν μερικά μόνο ιδιώματα τοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ ὁ Παπισμός ἀπομάκρυνε ὁλόκληρο τόν Χριστό καί στή θέση του τοποθέτησε τόν ἀλάθητο ἄνθρωπο [10]. «Στήν περίπτωση τῶν καινοτομιῶν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας δέν ἔχουμε ἀπλῶς μιά καινούργια “αἵρεση” τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλά ριζική ἀλλοτρίωση τοῦ ἴδιου τοῦ πυρήνα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀλήθειας. Καμιά προγενέστερη αἵρεση δέν ἄλλαξε τόσο ριζικά τόν τρόπο τοῦ χριστιανικοῦ βίου, δέν δημιούργησε πολιτισμό μέ ἀντεστραμμένους τούς ὅρους τοῦ χριστιανικοῦ εὐαγγελίου»[11].

Ἡ ἐκκλησιαστική συνείδηση γιά τήν αἵρετικότητα τοῦ Παπισμοῦ ἔχει καταγραφεῖ ἐπανειλημμένα σέ πληθώρα Συνοδικῶν ἀποφάνσεων[12]. Ἔτσι, οἱ Γ΄ καί Δ΄ Οἰκουμενικές Σύνοδοι (431, 451) καταδικάζουν ὡς αἵρετικούς ὅσους διαστρέφουν τήν πίστη πού ἐκτίθεται στό ἱερό Σύμβολο· ἡ χαρακτηριζόμενη ὡς Η΄ Οἰκουμενική Σύνοδος (Κωνσταντινούπολη, 879 – 880) καταδικάζει τήν αἵρεση τοῦ Filioque· ἡ χαρακτηριζόμενη ὡς Θ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος (Κωνσταντινούπολη, 1351) καταδικάζει τήν αἵρεση γιά τήν κτιστή χάρη. Στούς νεότερους χρόνους, οἱ ἀντιπαπικές Σύνοδοι πού συγκροτήθηκαν στήν Κωνσταντινούπολη (1722, 1727, 1755, 1838, 1848, 1895), ἔγραψαν μιά ἔνδοξη σελίδα στήν ἐκκλησιαστική μας ἱστορία. Σ' αὐτές, οἱ πατριάρχες τῆς Ἀνατολῆς καί οἱ λοιποὶ ὀρθόδοξοι ἀρχιερεῖς, μέ ὑψηλό αἶσθημα ποιμαντικῆς εὐθύνης καί μέ κρυστάλλινη γλώσσα, στηλίτευσαν τόν Παπισμό γιά τίς παραποιήσεις τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Γιά τό ἴδιο θέμα ὑπάρχει εὐρύτατη συμφωνία στά ἔργα τῶν ἁγίων Πατέρων (consensus Patrum).

Ὅλοι οἱ Πατέρες, δίχως καμιά ἐξαίρεση, ἀπό τόν ἅγιο Φώτιο τόν Μέγα καί τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ ὡς τόν ἅγιο Κοσμᾶ τόν Αἰτωλό, τόν ἅγιο Νικόδημο τόν Ἀγιορείτη καί τόν ἅγιο Νεκτάριο Πενταπόλεως, καταδικάζουν τοὺς Παπικούς ὡς αίρετικούς. Σημειώνουμε μόνο τόν λόγο τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ: «Τοὺς ἀποστραφήκαμε ὡς αίρετικούς καί γι' αὐτό χωριστήκαμε ἀπό αὐτούς... εἶναι αίρετικοί, καί ὡς αίρετικούς τοὺς ἀποκόψαμε».

Εἶναι αὐτονόητο ὅτι ὁ Παπισμός, ὡς παναίρεση, βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, γι' αὐτό καί τὰ ὀνόματα τῶν Παπικῶν δέν ἐπιτρέπεται νά μνημονεύονται στίς θεῖες Λειτουργίες μας. «Ὅσοι ἀνήκουν στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ», λέει σχετικά ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, «ἔχουν τὴν ἀληθινὴ πίστη· ὅσοι, ὅμως, δέν ἔχουν τὴν ἀληθινὴ πίστη, οὔτε στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀνήκουν».

Οὔτε, βέβαια, ἀποτελεῖ ὁ Παπισμός ἄλλη Ἐκκλησία, γιατί ἀπλούστατα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, καθὼς ὁμολογοῦμε στό ἱερό Σύμβολο, εἶναι Μία καί μοναδική, ὅπως ἓνας καί μοναδικός εἶναι ὁ Χριστός: «Εἷς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα» (Ἐφ. 4, 5). Ἐξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία δέν ὑπάρχουν ἱερεῖς καί δέν τελοῦνται ἔγκυρα καί ἁγιαστικά Μυστήρια. Καθὼς ἀναφέρει ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης, «δέν ὑπάρχει πουθενά σ' αὐτούς (τοὺς Παπικούς) τό Ἅγιο Πνεῦμα, γι' αὐτό καί τὰ μυστήριά τους εἶναι ἀχαρίτωτα». Μέ σαφήνεια ἀναφέρει σχετικά ὁ Μέγας Βασίλειος στὸν Α' Κανόνα του, τόν ἐπικυρωμένο ἀπὸ τὴν Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο: «Ὅσοι χωρίστηκαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἔχασαν τὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποία εἶχαν. Γιατί, μέ τὴ διακοπὴ τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς (ἐξαιτίας τοῦ χωρισμοῦ), σταμάτησε καί ἡ μετάδοση τῆς χάριτος... Αὐτοὶ λοιπόν, ἀφοῦ ἀποσχίστηκαν, (ἀπὸ κληρικοί) ἔγιναν λαϊκοὶ καί οὔτε ἐξουσία εἶχαν νά βαπτίζουν καί νά χειροτονοῦν, οὔτε πάλι μποροῦσαν νά μεταδίδουν σέ ἄλλους τὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποία οἱ ἴδιοι εἶχαν στερηθεῖ».

Γι' αὐτό καί σήμερα, ὅσοι παπικοί «ἱερεῖς» προσέρχονται στήν Ὁρθοδοξία καί ἐπιθυμοῦν νά διακονήσουν στό ἅγιο Θυσιαστήριο, χειροτονοῦνται.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΠΙΣΜΟΥ

Οί αλλοιώσεις του δόγματος επέφεραν αλλοιώσεις, όπως ήταν επόμενο, και στό ηθος της δυτικής Χριστιανοσύνης και οδήγησαν τον Παπισμό σε πράξεις που ή ιστορία έχει χαρακτηρίσει ως εγκληματικές. Αυτές δεν αποτελούν απλώς περιστατικές παρεκτροπές ή προσωπικά λάθη κάποιων εκπροσώπων του, αλλά απορρέουν από την κρατική του δομή και την αίρετική του διδασκαλία. Όσο η Δυτική «Εκκλησία» παραμένει κράτος, και μάλιστα με κοινωνικοπολιτικές κυριαρχικές τάσεις, και όσο εμμένει στο δόγμα για την ικανοποίηση της θείας δικαιοσύνης, δεν θα πάψει να επαναλαμβάνει τό θλιβερό της παρελθόν.

Την πρώτη μαύρη σελίδα του Παπισμού την έγραψαν οι Σταυροφορίες. Από τό 1095 μέχρι τό 1270, μέ πρόσχημα την απελευθέρωση των Αγίων Τόπων και άνομολόγητο σκοπό την ύποταγή της χριστιανικής Ανατολής, ο παπικός θρόνος οργάνωσε, σε συνεργασία μέ τούς δυτικούς ήγεμόνες, οκτώ Σταυροφορίες. Σ' αυτές συμμετείχαν άγροϊκοι και φανατισμένοι «στρατιῶτες του Χριστού», που στό πέρασμά τους σκότωναν, βεβήλωναν, ρήμαζαν τά πάντα. Θυμίζουμε μόνο ότι τό 1099, όταν οί βαρβαρικές αυτές όρδες κατέλαβαν την Ίερουσαλήμ, κατέσφαξαν 70.000 Σαρακηνούς και έκαψαν τούς Έβραίους μέσα στή συναγωγή τους· επίσης, ότι τό 1204 αίματοκύλισαν την Κωνσταντινούπολη και κατέστρεψαν μνημεία άνεκτίμητης πολιτιστικής άξίας, ζημιώνοντας άνεπανόρθωτα τόν παγκόσμιο πολιτισμό (βλ. παρακάτω).

Τή δεύτερη μαύρη σελίδα του Παπισμού την έγραψε ή Ίερά Έξέταση, που καλύπτει ένα από τά έφιαλτικότερα κεφάλαια της παγκόσμιας ιστορίας. Οδήγησε μυριάδες άνθρώπους στά βασανιστήρια και την πυρά. Βύθισε ολόκληρα κράτη στή φρίκη και τόν τρόμο. Ταύτισε τόν Χριστιανισμό στις συνειδήσεις των λαών μέ την άπανθρωπιά και την άνελευθερία. Τέλος, «ύπηρξε ο πρόδρομος των τρομοκρατών της Γαλλικής (1789) και της Μπολσεβικικής (1917) Έπαναστάσεως και των εγκληματιών του Φασισμού και του Ναζισμού»[13]. Ίδρύθηκε, όπως προαναφέραμε, τόν 13ο αϊ. για να στηρίξει την παπική έξουσία στή Δύση. Θύματά της ύπηρξαν

διάφοροι αίρετικοί, άπιστοι, μάγοι, άλλόθρησκοι και γενικά άμφισβητίες του παπικού καθεστώτος ή ύποθετικοί αντίπαλοί του. Οί ίεροεξεταστές ήταν κυρίως δομινικανοί μοναχοί και είχαν τό δικαίωμα νά ύποβάλλουν τούς ύπόπτους σέ σκληρά βασανιστήρια, γιά νά νά τούς πειθαναγκάσουν στήν όμολογία τής ένοχής τους. Προβλέπονταν ποινές παροιμιώδεις γιά τήν άυστηρότητά τους: Δημόσια μαστίγωση, ισόβια δεσμά, δήμευση περιουσίας, θάνατος στή φωτιά. Διαβόητες ύπῆρξαν οί πανηγυρικές δημόσιες τελετές καύσεως τών θυμάτων, τίς όποιες όνόμαζαν "Έργο Πίστεως και στίς όποιες συμμετείχαν και κληρικοί.

"Άλλο έγκλημα του Παπισμου, και μάλιστα τών τελευταίων δεκαετιών, ύπῆρξε ή ένεργός συμμετοχή του στή γενοκτονία τών Σέρβων.

Πρόκειται γιά τό Βαλκανικό Όλοκαύτωμα, τό όποιο οί δυτικοί ιστοριογράφοι άκόμη μέχρι σήμερα σκόπιμα άποσιωπούν.

Τό 1941 οί ναζιστικές και φασιστικές δυνάμεις τής έποχής, ύποστηριζόμενες από τον πάπα Πίο ΙΒ΄, άποκόπτουν έδάφη τής Γιουγκοσλαβίας και δημιουργούν τό 'Ανεξάρτητο Κράτος τής Κροατίας, στό όποιο έγκαθιστούν τό φιλοναζιστικό καθεστώς του "Αντε Πάβελιτς. Ό παπικός αρχιεπίσκοπος Ζάγκρεπ 'Αλόιζιγιε Στέπινατς και ό Πάβελιτς όργανώνουν τήν έξολόθρευση τών όρθόδοξων Σέρβων και τών όλιγάριθμων Έβραίων και Τσιγγάνων τής χώρας, προκειμένου ή Κροατία νά καταστει ένα άμιγές παπικό κράτος. Έτσι, φανατισμένες ομάδες έθνικιστών Κροατών (Ούστάτσι), μέ τήν ένεργή συμμετοχή του παπικού κλήρου, επιδίδονται σέ μαζικές σφαγές και εκτελέσεις, εγκλεισμούς σέ στρατόπεδα συγκεντρώσεως, έξορίες, καταστροφές Ίερών Ναών, βίαιους έκλατινισμούς και άλλες πολλές θηριωδίες. Μέσα σέ τέσσερα χρόνια (1941-1945), από τούς 2.300.000 όρθόδοξους Σέρβους θανατώθηκαν περισσότεροι από 1.500.000, ένω 250.000 προσηλυτίστηκαν μέ τή βία στον Παπισμό. Οί έναπομείναντες Σέρβοι συνέχισαν νά ζούν σέ καθεστώς βίας και τρόμου[14].

Τό 1998, ό πάπας 'Ιωάννης Παύλος Β΄ επικύρωσε πανηγυρικά τά έγκλήματα αυτά, ανακηρύσσοντας τον ύποκινητή τους, καρδινάλιο 'Α. Στέπινατς, «άγιο» τής Δυτικής «'Εκκλησίας»!

Τὴν ἴδια μάλιστα ἐποχὴ τὸ Βατικανὸ πρωτοστατοῦσε παρασκηνιακὰ στὴν ἀποσταθεροποίηση τῶν Βαλκανίων, στὸν διαμελισμὸ τῆς Γιουγκοσλαβίας, στὰ ἐγκλήματα τῆς «πολιτισμένης» Δύσεως σὲ βάρος τῶν ὀρθοδόξων Σέρβων.

Θυμίζουμε μόνον τὸ μήνυμα πού ἀπηύθυνε ὁ πάπας, τὸ 1992, σὲ συγκέντρωση ξένων διπλωματῶν στὸ Βατικανό: «'Αφοπλίστε τοὺς Σέρβους ἢ ἐξοπλίστε τοὺς Μουσουλμάνους»[15]!

Ἡ Ρώμη δὲν φαίνεται νὰ ἔχει ἀλλάξει μέχρι σήμερα οὔτε μεθόδους οὔτε συμπεριφορὰ, παρ' ὅλες τίς εἰρηνόφιλες διεθνεῖς κινητοποιήσεις τῆς «Ἀγίας Ἐδρας» καὶ τὰ ὑποκριτικὰ «συγγνώμη» τοῦ Ρωμαίου ποντίφηκα.

Ὁ κατάλογος τῶν παλαιῶν καὶ σύγχρονων ἐγκλημάτων τοῦ Παπισμοῦ εἶναι μακρὺς. Εἶναι σκληρὸ νὰ τὸ πεῖ κανεὶς, μὰ, ἂν ἀφαιρεθεῖ τὸ θρησκευτικὸ προσωπεῖο τοῦ Βατικανοῦ, ἀποκαλύπτεται μιά ἀδίστακτη ὀργάνωση. Ὁ ἀδυσώπητος λόγος τοῦ μεγάλου Φ. Ντοστογιέφσκι ἀποδεικνύεται ὡς τίς μέρες μας πέρα γιὰ πέρα ἀληθινός: «Ὁ ρωμαϊκὸς καθολικισμὸς δὲν εἶναι πιά Χριστιανισμὸς... Ὁ καθολικισμὸς εἶναι μιά πίστη μὴ χριστιανικὴ... Ἡ Ρώμη ἀνακήρυξε ἕναν Χριστὸ πού ὑπέκυψε στὸν τρίτο πειρασμὸ τοῦ σατανᾶ... διακήρυξε σ' ὅλον τὸν κόσμον πὼς ὁ Χριστὸς δὲν μπορεῖ νὰ βασιλέψει χωρὶς τὴν ἐπίγεια βασιλεία... Ὁ πάπας ἄρπαξε γῆ, κάθισε σὲ γήινο θρόνον καὶ πῆρε τὸ ξίφος στὰ χέρια του. Ἀπὸ τότε δὲν ἔχει ἀλλάξει τίποτα, μονάχα πού στὸ ξίφος πρόσθεσαν καὶ τὸ ψεῦδος, τὴ ραδιουργία, τὴν ἀπάτη, τὸν φανατισμὸ, τὴν πρόληψη, τὸ ἐγκλημα· παίξανε μὲ τὰ πιό ἅγια, τὰ πιό δίκαια, τὰ πιό ἀγνά, τὰ πιό φλογερὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ· ὅλα, ὅλα τὰ προδώσανε, γιὰ νὰ κερδίσουν τὴν ἀνάξια γήινη ἐξουσία. Δὲν εἶναι, λοιπόν, ὅλα αὐτὰ διδασκαλία τοῦ Ἀντιχριστοῦ; Πῶς νὰ μὴ ξεφύτρωνε ἀπὸ ἑκεῖ ὁ ἀθεϊσμὸς;».

ΠΑΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ὅπως ἔχει ἀναφερθεῖ, ἡ διαφοροποίηση τῆς λατινικῆς Χριστιανοσύνης ἀπὸ τὴν Ὀρθοδοξία συνδέθηκε ἐξαρχῆς μὲ ἔντονον ἀνθελληνικὸ πνεῦμα (βλ. παραπάνω). Ἦδη ἀπὸ τὸν 9^ο αἰ.

κυκλοφοροῦνται στή Δύση διάφορα ἀνθελληνικά συγγράμματα μέ τόν κοινό τίτλο «Κατά τῶν πλανῶν τῶν Γραικῶν». Μετά τό ὀριστικό Σχίσμα, ὁ ἀνθελληνισμός ριζώνει στά σπλάχνα τῆς Παπικῆς «Ἐκκλησίας» καί διατηρεῖται ἀμείωτος, ὅσο ὁ Ἑλληνισμός μένει ἐνωμένος μέ τήν Ὁρθοδοξία. «Ἡ Ρώμη ποτέ δέν ὑπῆρξε φίλη τῶν Ἑλλήνων. Μά κι ἂν κάποτε ὑπῆρξε, ἡ φιλία δέν κράτησε γιά πολύ», σημειώνει τόν 16ο αἰ. ὁ λόγιος ἐπίσκοπος Κυθήρων Μάξιμος Μαργούνιος. Ἀλλά καί σήμερα ἰσχύει ἡ ἴδια διαπίστωση: «Τό Βατικανό παραμένει ἡ μεγαλύτερη ἀνθελληνική δύναμη καί προπαγάνδα στόν κόσμο» (καθηγ. π. Γεώργιος Μεταλληνός). Μιά σύντομη ματιά στήν ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀποδεικνύει τήν πικρή αὐτή ἀλήθεια:

- Στίς 13 Ἀπριλίου 1204, μέ τήν εὐλογία τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Γ', οἱ σταυροφόροι, ὅπως ἔχουμε ἀναφέρει, κατέλαβαν τήν Κωνσταντινούπολη. Ἡ Βασιλεύουσα ἔζησε ἀνατριχιαστικές στιγμές θηριωδίας καί φρίκης: Σφαγές, βιασμούς, πυρπολήσεις, λεηλασίες, βεβηλώσεις ἱερῶν ναῶν κ.ἄ. Ἀπό τότε ἡ Πόλη δέν ξαναβρῆκε τήν παλιά της δύναμη καί μοιραῖα ὀδηγήθηκε στήν ἄλωσή της ἀπό τούς Τούρκους. Οἱ ἴδιοι οἱ δυτικοί ἱστορικοί ὀμολογοῦν ὅτι «ἡ συμπεριφορά τῶν Χριστιανῶν κατακτητῶν τό 1204 ἦταν πολύ χειρότερη ἀπό ἐκείνη τῶν Τούρκων τό 1453. Οἱ δυτικοί κατακτητές μισοῦσαν περισσότερο τούς ἐν πίστει ἀδελφούς τους ἀπ' ὅσο οἱ Μουσουλμάνοι δύο αἰῶνες ἀργότερα» (Ernle Bradford). Ἀκόμα καί «οἱ Λατίνοι μοναχοί καί ἡγούμενοι ἔλαβαν μέρος στή λεηλασία»[16]. Ὁ πάπας ἐξέφρασε τήν εὐχαρίστησή του γιά τό ὅτι «ἡ Κωνσταντινούπολη ἐπανῆλθε στή μητέρα της, τήν Ἀγία Καθολική Ἐκκλησία»[17]. Σέ ἱστορικά μαρτυρημένες ἐπιστολές του χαρακτήρισε τό γεγονός ὡς «μεγαλόπρεπο θαῦμα»[18] καί ὑποστήριξε ὅτι «οἱ Λατίνοι ὑπῆρξαν τό ὄργανο τῆς Θείας Προνοίας, πού τιμώρησε τούς Ἑλληνες γιά τήν ἄρνησή τους νά δεχθοῦν τήν ἡγεσία τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας»[19].

- Ἡ Φραγκοκρατία στήν Κωνσταντινούπολη κράτησε 57 χρόνια, ἐνῶ σέ ἄλλες περιοχές πολύ περισσότερο (στήν Κύπρο μέχρι τόν 16ο αἰ., στήν Κρήτη μέχρι τόν 17ο αἰ. καί στά Ἑπτάνησα μέχρι τόν 18ο

αί.). Οί Ρωμηοί μέ τά δεινά πού υπέστησαν όλα αυτά τά χρόνια (έγκατάσταση λατινικής Ίεραρχίας καί διώξεις ὀρθοδόξων κληρικῶν, ἀρπαγή ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, βίαιοι ἐκλατινισμοί κ.ἄ.π.), συνειδητοποίησαν ὅτι τό Γένος κινδύνευε περισσότερο ἀπό τούς Παπικούς παρά ἀπό τούς Ὀθωμανούς. Αὐτή ἡ ἀλήθεια περικλείεται στή γνωστή ρήση τῶν ἀνθενωτικῶν τοῦ 15ου αἰ., «Εἶναι καλύτερα νά δεῖ κανεῖς καταμεσίς στήν Πόλη σαρίκι Τούρκου κατακτητῆ παρά φράγκικο πηλήκιο», καθῶς ἐπίσης καί στίς διδαχές τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, τόν 18ο αἰ.: «Ὁ ἕνας ἀντίχριστος εἶναι ὁ πάπας· καί ὁ ἕτερος εἶναι αὐτός ὅπου εἶναι εἰς τό κεφάλι μας... Τόν πάπαν νά καταρᾶσθε, διότι αὐτός θά εἶναι ἡ αἰτία».

- Ἀδιαμφισβήτητες μαρτυρίες καταδεικνύουν σήμερα ὅτι οἱ παπικοί κάτοικοι τῶν ἐλλαδικῶν περιοχῶν, κατευθυνόμενοι πάντοτε ἀπό τή Ρώμη, ἀκολούθησαν μιά ἀπόλυτα ἀρνητική – ἀνθελληνική στάση κατά τήν ἐπανάσταση τοῦ 1821: «Προτιμοῦσαν τόν τουρκισμό ἀντί τοῦ ἐλληνισμοῦ», σημειώνει ὁ ἱστορικός Ἰωάννης Φιλήμων. Ἀναφέρουμε ἐνδεικτικά ἐπιστολή τοῦ Λατίνου ἐπισκόπου Τήνου, τῆς 8ης Μαΐου 1822, ὅπου γράφονται καί τά ἐξῆς ἀποκαλυπτικά: «Μόλις ἄρχισε ἡ ἐπανάσταση αὐτοῦ τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, ἐπεδίωξα μέ κάθε ἐπιμέλεια νά τηρήσω μιά τέλεια οὐδετερότητα τόσο ἐγώ ὅσο καί πάντες οἱ καθολικοί, καί μέχρι τοῦ παρόντος κανένας καθολικός δέν ἔχει πιάσει ὄπλα ἐναντίον τοῦ κυριάρχου (δηλ. τοῦ Σουλτάνου). Ἐπειδή ἀπό αὐτή τήν αἰτία ἀπειλήθηκα μαζί μέ ὅλο τόν κλήρο, καί ὑπῆρξε μέγας κίνδυνος νά ἀρπαχθοῦν οἱ ἐκκλησίες μας, ἀμέσως ζήτησα τή βοήθεια καί τήν προστασία τῆς Γαλλίας»[20].

- Ὅταν, τό 1919, οἱ Βρετανοί συζητοῦσαν τήν ἀπόδοση τῆς Κων/πόλεως στήν Ἑλλάδα, τό Βατικανό δήλωνε ὅτι προτιμοῦσε «νά βλέπει τήν ἡμισέληνο πάνω στήν Ἁγία – Σοφία παρά τόν Ἑλληνικό Σταυρό»! Καί κατά τή Μικρασιατική Καταστροφή τοῦ 1922 ὁ πάπας ἔστειλε πρῶτος συγχαρητήριο τηλεγράφημα στόν Κεμάλ Ἀτατούρκ[21].

- Τό «Μακεδονικό Ζήτημα» εἶναι κατασκευάσμα τῆς παπικῆς προπαγάνδας ἀπό τό 1601. Καί ὅταν, τό 1986, κυφορεῖται τό

ανεξάρτητο κράτος τῶν Σκοπίων, τό Βατικανό μεθοδεύει ἀπροκάλυπτα τήν ἀνθελληνική του πολιτική: Ὁργανώνει ἔκθεση ὀρθοδόξων ἑλληνικῶν εἰκόνων, τίς ὁποῖες προβάλλει ὡς «μακεδονική τέχνη», τυπώνει τίς παπικές ἐγκυκλίους καί στήν ψευδεπίγραφη «μακεδονική γλώσσα», ἐνῶ στήν ἴδια διάλεκτο ἀπαγγέλλει τίς εὐχές του ἀπό τόν Ἅγιο Πέτρο καί ὁ πάπας. Τέλος, εἶναι γνωστές οἱ διασυνδέσεις τοῦ Βατικανοῦ μέ τή σχισματική Ἐκκλησία τῶν Σκοπίων, τῆς ὁποίας τήν ἔνταξη στήν Οὐνία ἐπιδιώκει[22].

ΕΝΩΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ

Παρόλο πού ἡ κατηφορική πορεία τῆς ἀλλοτριωμένης δυτικῆς Χριστιανοσύνης δέν ἄφηνε κανένα περιθώριο συνεννοήσεως μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἀνατολή, ἡ νοσταλγία τῆς πρωτοχριστιανικῆς ἐνότητας δέν ἔλειψε ποτέ ἀπό τίς ψυχές τῶν πιστῶν. Ἀπό τόν 11ο μέχρι καί τόν 15ο αἰ. πραγματοποιήθηκαν συνολικά δεκατρεῖς ἐνωτικές προσπάθειες, χωρίς ὅμως καμία ἀπ' αὐτές νά ὀδηγήσει στήν ἐνότητα τῆς πίστεως. Οἱ βασικότεροι λόγοι ἀποτυχίας τους ἦταν οἱ ἑξῆς:

1. Ἡ ἐμμονή τῶν Λατίνων στό παπικό πρωτεῖο ἐξουσίας. Αὐτοί, πιστεύοντας ὅτι ὁ Ρωμαῖος ποντίφικας ἀποτελεῖ τήν πηγή τῆς ἐνότητας καί τό μόνο ἀλάθητο κριτήριο τῆς πίστεως, ἔβλεπαν πάντοτε τήν ἐνότητα ὡς ὑποταγή στόν πάπα.

Ἀντίθετα, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θεωροῦσε ὡς μοναδική βάση τῆς ἐνότητας τήν κοινή πίστη στόν Χριστό πού εἶχαν πρῖν ἀπό τό Σχίσμα ὅλοι οἱ Χριστιανοί σέ Ἀνατολή καί Δύση. Γι' αὐτό καί καλοῦσε τούς Παπικούς νά ἐπιστρέψουν στήν ἐνιαία χριστιανική παράδοση τῆς ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας τῶν ὀκτώ πρώτων αἰώνων.

2. Ἡ συνεχῆς χρήση ἀπό τούς Παπικούς βίαιων καί δόλιων μεθόδων γιά τήν καθυπόταξη τῶν Ὁρθοδόξων (Σταυροφορίες, Οὐνία, βίαιοι ἐκλατινισμοί κ.ἄ.).

3. Ἡ προβολή τῆς ἐνότητας, καί ἀπό τίς δύο πλευρές, ὡς μέσου γιά τήν ἐπίτευξη κοινωνικο-πολιτικῶν καί ἄλλων ἐγκόσμιων σκοπῶν. Σέ μιά ἀπ' αὐτές τίς ἐνωτικές προσπάθειες, τό 1274 (Σύνοδος Λυών), ὁ αὐτοκράτορας Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος ἀποδέχθηκε τίς καινοτομίες τῆς Ρώμης καί ὑπέγραψε τήν «ένωση τῶν Ἐκκλησιῶν», προκειμένου νά ἐξασφαλίσει τήν πολιτική ὑποστήριξη τοῦ πάπα. Στήν Κωνσταντινούπολη, ὅμως, ὁ λαός ἀντέδρασε μέ σφοδρότητα. Καί οἱ Ἀγιορεῖτες μοναχοί ἄσκησαν αὐστηρό ἔλεγχο στόν αὐτοκράτορα καί διέκοψαν κάθε ἐκκλησιαστική κοινωνία μέ τόν λατινόφρονα πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννη Βέκκο. Σύντομα ἔφτασαν στό Ὅρος αὐτοκρατορικά στρατεύματα, γιά νά ἐπιβάλουν τήν ψευδένωση μέ τή βία. Ἄλλους ἀπό τούς μοναχοὺς ἀπαγχόνισαν, ἄλλους ἔσφαξαν, ἄλλους ἔπνιξαν στή θάλασσα, ἄλλους ἔκαψαν ζωντανούς. Μέ τή θυσία τῶν ὀσιομαρτύρων Ἀγιορειτῶν Πατέρων καί μέ τήν καθολική ἀντίδραση τοῦ πιστοῦ λαοῦ ἡ ψευδένωση τῆς Λυών σύντομα ἀκυρώθηκε στήν πράξη. Ἄλλη σημαντική ἐνωτική ἀπόπειρα πραγματοποιήθηκε στή Σύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας (1438 – 1439)[23]. Μέ τή Σύνοδο αὕτη, οἱ Ὁρθόδοξοι ἀποσκοποῦσαν στή βοήθεια τῆς Δύσεως γιά τήν ἀναχαίτιση τῶν τουρκικῶν ὀρδῶν, ἐνῶ ὁ πάπας Εὐγένιος Δ΄ ἀπέβλεπε στήν ἐδραίωση τῆς θέσεώς του ἔναντι τῆς μεταρρυθμιστικῆς ἀντιπαπικῆς Συνόδου τῆς Βασιλείας (1431 – 1449). Ὑστερα ἀπό ἀλλεπάλληλες πιέσεις καί ἐκβιασμούς, οἱ Ὁρθόδοξοι ὑπέγραψαν τόν Ἐνωτικό Ὅρο, ὁ ὁποῖος μέσα ἀπό ἀσαφεῖς φραστικές διατυπώσεις ἀναγνώριζε τό παπικό πρωτεῖο καί νομιμοποιοῦσε τούς λατινικούς νεωτερισμούς, ἐπέτρεπε ὅμως στήν κάθε πλευρά νά ἀκολουθεῖ ἐλεύθερα τά δικά της δόγματα καί ἔθιμα. Τόν συμβιβασμό ἀρνήθηκε ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός, ἐπίσκοπος Ἐφέσου, ὁ ὁποῖος μέ τό αὐστηρά ὀρθόδοξο ἦθος του καί τήν ὑψηλή θεολογική ἐπιχειρηματολογία του εἶχε ἐπιβληθεῖ στή συνοδική συνείδηση. Γι' αὐτό καί ὁ πάπας, ὅταν πληροφορήθηκε τήν ἀρνήσή του νά ὑπογράψει, ὁμολόγησε: «Λοιπόν, δέν κάναμε τίποτα!». Στήν Ἀνατολή ἡ ένωση αὕτη δέν ἐπικράτησε, γιὰτί ὁ λαός ἀντέδρασε καί οἱ μεταγενέστερες Σύνοδοι τήν ἀποδοκίμασαν. Ὡστόσο, στοὺς αἰῶνες πού ἀκολούθησαν, οἱ ἐνωτικές ἀποφάσεις τῆς ψευδοσυνόδου

προβλήθηκαν συστηματικά από τή λατινική προπαγάνδα γιά τήν προώθηση τής Ουνίας.

ΟΥΝΙΑ

Ἡ Ουνία εἶναι ἓνα πανοῦργο θρησκευτικοπολιτικό σχῆμα, πού ἐπινοήθηκε ἀπό τόν Παπισμό γιά τήν ὑποταγή τῶν Χριστιανῶν τής Ἀνατολῆς στήν παπική κυριαρχία. Σύμφωνα μ' αὐτό τό σχῆμα, μέ ἀπόσπαση πιστῶν ἀπό τούς κόλπους τής Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, δημιουργοῦνται νέες «ἐκκλησιαστικές» κοινότητες, οἱ ὁποῖες διατηροῦν μέν ἐξωτερικά τόν ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικό τους ρυθμό (ἀμφίεση κληρικῶν, λειτουργικό τυπικό, ἀρχιτεκτονική ναῶν, εἰκονογραφία κ.ἄ.), ἀναγνωρίζουν ὅμως τόν πάπα καί μνημονεύουν τό ὄνομά του στίς ἐκκλησιαστικές ἀκολουθίες. Ἔτσι προκύπτουν οἱ Ουνίτες, οἱ ὁποῖοι στήν πραγματικότητα εἶναι Παπικοί —ἀφ' οὗ ἐμμέσως ἀποδέχονται ὅλα τά παπικά δόγματα—, φοροῦν ὅμως προσωπεῖο Ὁρθοδόξου, γιά νά ἐξαπατοῦν τούς ἀπλοϊκοὺς πιστοὺς καί νά τούς πείθουν ὅτι εἶναι δυνατή ἡ ἔνωση δίχως ἐγκατάλειψη τής Ὁρθοδοξίας.

Ἡ Ουνία ὡς ἰδέα γεννήθηκε τόν 13ο αἰ., ἀλλά ἐπίσημα ἄρχισε νά δραστηριοποιεῖται τρεῖς αἰῶνες ἀργότερα. Γιά τή συστηματικότερη ἐνεργοποίησή της, τό 1622 ἐντάχθηκε στή διαβόητη Προπαγάνδα τής Πίστεως (Propaganda Fidei), «τόν πρῶτο στήν ἀνθρώπινη Ἱστορία μηχανισμό ἰδεολογικῆς προπαγάνδας καί μεθοδικῆς “πλύσεως ἐγκεφάλου” τῶν μαζῶν»[24].

Ἡ ἐποπτεία καί προώθηση τής Ουνίας ἀνατέθηκε στοὺς ἰησουίτες μοναχοὺς. Αὐτοί, πιστοὶ στό δόγμα τους «ὁ σκοπός ἀγιάζει τά μέσα», ἐργάζονταν μέ ἀνένδοτο πείσμα, ἀναπτύσσοντας μιά παροϊμιώδη γιά τή δολιότητά της δράση: Ἐκμεταλλεύονταν τήν ἀνέχεια ἐμπερίστατων ὀρθοδόξων πληθυσμῶν καί ἀσκοῦσαν φιλανθρωπικό ἔργο, δημιουργοῦσαν ἀντιθέσεις καί φανατισμούς, προσεταιρίζονταν δυσαρεστημένους ἢ φιλόδοξους κληρικούς, ἐξαγόραζαν συνειδήσεις κ.ἄ. Ἀναφέρουμε δύο μόνο παραδείγματα τῶν οὐνιτικῶν μεθοδεύσεων:

α) Τό 1577 ιδρύεται στή Ρώμη τό Ἑλληνικό Κολλέγιο τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου γιά τήν προσφορά ἀνώτερης παιδείας στά ὑπόδουλα Ἑλληνόπουλα. Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Κολλεγίου δηλώνουν ὑποταγή στόν πάπα καί, στή συνέχεια, ἐργάζονται στήν τουρκοκρατούμενη Ἑλλάδα γιά τόν ἐξουνιτισμό τῶν συμπατριωτῶν τους.

β) Τό 1596 (Σύνοδος τοῦ Μπρέστ), μέ τήν ἰσχυρή ἐπιρροή ἰησουιτῶν μοναχῶν, ὁ βασιλιάς τῆς Πολωνίας ἐπιβάλλει μέ τή βία τήν Οὐνία στους ὀρθόδοξους Πολωνούς, Λιθουανούς καί Οὐκρανούς. Ἑκατομμύρια Ὀρθοδόξων ἔγιναν τότε Οὐνίτες, ἐνῶ ὅσοι ἀρνήθηκαν ὑπέστησαν πρωτοφανεῖς διώξεις. Ἡ οὐνιτική Σύνοδος τοῦ Μπρέστ ἔγινε ἀπαρχή ἀπερίγραπτων δεινῶν γιά τούς Ὀρθοδόξους, πού συνεχίζονται μέχρι σήμερα σέ ἀρκετές περιοχές (Οὐκρανία, Τσεχοσλοβακία, Ρουμανία, Μέση Ἀνατολή κ. ἄ.)[25]. Ἡ Οὐνία προβλήθηκε ἀπό τόν Παπισμό ὡς μοντέλο ἐνώσεως τῶν Χριστιανῶν· οἱ ὀρθόδοξοι λαοί, ὅμως, πού γνώρισαν τό ἀληθινό της πρόσωπο, τήν ἀπέκρουσαν μέ βδελυγμία, ἐνῶ σύσσωμη ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τήν ἀπέρριψε γιά τούς ἐξῆς δύο λόγους:

α) Δέν δικαιολογεῖται ἐκκλησιολογικά ἡ ὕπαρξη τῶν Οὐνιτικῶν «Ἐκκλησιῶν», γιατί, ἐνῶ στήν πραγματικότητα ἀποτελοῦν ἕνα τμήμα τῆς Παπικῆς «Ἐκκλησίας», θέλουν νά ἐμφανίζονται ὡς ἐπιμέρους Ἀνατολικές Ἐκκλησίες.

β) Πρόκειται γιά ὕπουλη καί ἀνέντιμη προσηλυτιστική μέθοδο, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕναν Δούρειο Ἴππο στά σπλάχνα τῆς Ὀρθοδοξίας μέ σκοπό τήν ἄλωσή της. Γι' αὐτό καί ἡ Πατριαρχική Ἐγκύκλιος τοῦ 1838 χαρακτηρίζει τήν Οὐνία «μέθοδο ἀπόκρυφη καί ὄργανο καταχθόνιο» καί τούς Οὐνίτες «προβατόσχημους λύκους, δόλιους καί ἀπατεῶνες».

Τό Βατικανό ἐπιμένει πεισματικά νά ἐνισχύει καί σήμερα τήν Οὐνία. Κι αὐτό γιατί ἡ Οὐνία ἀποδεικνύεται ὁ εὐκολότερος καί ἀποτελεσματικότερος τρόπος προσηλυτισμοῦ τῶν Ὀρθοδόξων. Ἐπίσης, παρέχει στόν Παπισμό μιά ψευδαίσθηση καθολικότητας, ἀφοῦ περιλαμβάνει στους κόλπους του Χριστιανούς, σέ Δύση καί Ἀνατολή, πού χρησιμοποιοῦν εἴτε τόν ὀρθόδοξο εἴτε τόν λατινικό ρυθμό.

Ἐπιπλέον, διευκολύνει τή διεθνή πολιτική τοῦ Βατικανοῦ καί προωθεῖ τούς πολιτικοοικονομικούς του στόχους. Τέλος, οἱ Οὐνίτες, ἐπειδή κυριαρχοῦνται νομοτελειακά ἀπό τό σύνδρομο τοῦ γενιτσαρισμοῦ, μισοῦν θανάσιμα τούς πρώην ὁμοπίστους τους καί ἀναδεικνύονται οἱ φανατικότεροι ὑποστηρικτές τοῦ παπικοῦ θεσμοῦ. Καί αὐτό, ἰδιαίτερα σήμερα, τό ἔχει ἀνάγκη ὁ πάπας.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ – ΠΑΠΙΣΜΟΥ

Ἄς 20ός αἰώνας ὑπῆρξε ὁ αἰώνας τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, τῆς ὀργανωμένης δηλαδή προσπάθειας γιά τήν ἐπανένωση ὅλων τῶν Χριστιανῶν τῆς οἰκουμένης. Ἄς ἐνωτικός ἐνθουσιασμός πού καλλιέργησε ἡ Κίνηση αὐτή καί τό πανανθρώπινο αἴτημα γιά καταλλαγή, ὕστερα μάλιστα ἀπό τούς δύο Παγκοσμίους Πολέμους, ὀδήγησαν στήν ἔναρξη μιᾶς νέας προσπάθειας γιά τήν ἐπαναπροσέγγιση Ἄνατολῆς καί Δύσεως.

Ἄς σύγχρονος Διάλογος ἐξελίχθηκε σέ δύο φάσεις. Ἄς πρώτη φάση – Διάλογος Ἄγάπης (1965 καί ἐξῆς)– συνίσταται κυρίως στήν καλλιέργεια καλῶν σχέσεων, μέ σκοπό τήν ἐδραίωση κλίματος ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης. Ἄς δεύτερη φάση – Θεολογικός Διάλογος ἢ Διάλογος Ἄληθείας (1980 καί ἐξῆς)– συνίσταται στόν διάλογο πού διεξάγεται, παράλληλα μέ τόν Διάλογο τῆς Ἄγάπης, ἀπό τή Διεθνή Μικτή Θεολογική Ἐπιτροπή, τήν ὀποία ἀπαρτίζουν θεολόγοι, ἐκπρόσωποι τῶν Ἄρθοδόξων καί τῶν Λατίνων. Ἄς Μικτή Ἐπιτροπή ἐκπονεῖ θεολογικά κείμενα κοινῆς καταρχῆν ἀποδοχῆς, τά ὀποία στή συνέχεια δέχονται κριτική ἢ περαιτέρω ἐπεξεργασία ἀπό τίς κατά τόπους Ἄρθόδοξες Ἐκκλησίες καί τό Βατικανό.

Ἄς σύγχρονη αὐτή ἐνωτική προσπάθεια μέχρι σήμερα δέν ἔχει ἀποφέρει κανέναν οὐσιαστικό καρπό. Γιατί ὁ Διάλογος τῆς Ἄγάπης κατόρθωσε νά βελτιώσει μόνο ἐπιφανειακά τό ψυχολογικό κλίμα μεταξύ τῶν δύο μερῶν, ἐνῶ ὁ Θεολογικός Διάλογος δέν ἔλυσε καμία ἀπολύτως διαφορά.

Ἄς ἐξετάζοντας διεξοδικά τόν σύγχρονο Διάλογο, παρατηροῦμε ὅτι συνυπάρχουν σ' αὐτόν οἱ ἀναφερθέντες τρεῖς βασικοί παράγοντες

ἀποτυχίας ὄλων τῶν παλαιότερων ἐνωτικῶν προσπαθειῶν.
Συγκεκριμένα:

Τό παπικό πρωτεῖο ἐξουσίας. Τό Βατικανό, ὅπως προκύπτει καί ἀπό τίς ἀποφάσεις τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου, παραμένει καί σήμερα στερεά προσκολλημένο στά δόγματα τοῦ παπικοῦ πρωτείου καί ἀλαθήτου, θεωρώντας τήν ἀποδοχή τους ὡς τόν ἀναγκαῖο ὄρο γιά τή χριστιανική ἐνότητα. Τό 1965, ἀμέσως μετά τήν ἔναρξη τοῦ Διαλόγου τῆς Ἀγάπης, ὁ πάπας Παῦλος ΣΤ΄, μέσα ἀπό μία ἐγκύκλιό του, ἔστειλε πρὸς ὅλες τίς κατευθύνσεις τό σαφές μήνυμά του:

«Ἀπατῶνται ὅσοι πιστεύουν ὅτι ἐμεῖς θά παραιτηθοῦμε ἀπό τά προνόμιά μας, τά ὅποια μᾶς δόθηκαν ἀπό τόν Θεό διαμέσου τοῦ ἀποστόλου Πέτρου»[26]. Ἀλλά καί ὅλοι οἱ ἄλλοι πάπες τῶν τελευταίων χρόνων δέν δίστασαν νά διακηρύξουν ἀπερίφραστα τό πρωτεῖο τους ἀκόμα καί μέσα στόν πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό, κάθε φορά πού ἐπισκέπτονταν τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Ὑψηλόβαθμο στέλεχος τοῦ Βατικανοῦ ἐξήγησε αὐτή τήν ὑπεροπτική ἐμμονή τῆς Ρώμης μέ τόν ἐξῆς ἐντυπωσιακό λόγο: «Ἡ ἐγκατάλειψη τοῦ παπικοῦ πρωτείου ἰσοδυναμεῖ μέ ἄρνηση τοῦ Εὐαγγελίου»[27]!

Ἡ Οὐνία. Τό Βατικανό, δέσμιό τῆς μεσαιωνικῆς νοοτροπίας του, ἐξακολουθεῖ, ὅπως ἔχει ἀναφερθεῖ, νά στηρίζει προκλητικά τήν Οὐνία, ἐκδηλώνοντας μέ τή στάση του αὐτή τήν ἀμετάβλητη πρόθεσή του νά ὑποτάξει τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μέ τόν δόλο καί τήν ἀπάτη. Ἔτσι, μετά τήν πτώση τοῦ κομμουνισμοῦ (1989 καί ἐξῆς), εἰσέβαλε βίαια στίς παραδοσιακά ὀρθόδοξες χῶρες τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης καί, θεωρώντας τες ὡς τόπους ἱεραποστολῆς, ἐπιδόθηκε στήν ὀργάνωση οὐνιτικῶν κοινοτήτων.

Χειροτονήθηκαν, λοιπόν, οὐνίτες ἐπίσκοποι σέ περιοχές ὅπου οἱ Οὐνίτες ἦταν ἐλάχιστοι ἢ ἐντελῶς ἀνύπαρκτοι καί ἀσκήθηκαν ἀφόρητες πιέσεις στούς ἐμπερίστα τους Ὁρθοδόξους γιά τήν προσχώρησή τους στήν Οὐνία (βίαιες καταλήψεις ὀρθοδόξων ναῶν, ἀρπαγή ἐκκλησιαστικῶν περιουσιῶν, διώξεις κληρικῶν, βιαιοπραγίες, συμπλοκές μέ τραυματισμούς καί ἀνθρώπινα θύματα κ.ἄ.). Καί παρ' ὅλους τούς κλυδωνισμούς, τούς ὁποίους ἔχει

προκαλέσει στον Διάλογο ή αναβίωση της Ουνίας, ο σημερινός πάπας έξακολουθεί να διακηρύσσει ότι «ο καλύτερος τρόπος για την ένότητα στην Έκκλησία είναι αυτός της Ουνίας»[28].

Η έκκοσμίκευση. Πολιτικοί σχεδιασμοί και έγκόσμιες σκοπιμότητες υπεισέρχονται στις διεργασίες του σύγχρονου Διαλόγου και αποδυναμώνουν την κρυστάλλινη φωνή της ορθόδοξης θεολογίας. Στην υπό διαμόρφωση Νέα Τάξη Πραγμάτων, οι ισχυροί της γης στηρίζουν και συχνά επιβάλλουν όλους τους διαχριστιανικούς και διαθρησκευτικούς διαλόγους. Στόχος τους είναι ή παγκοσμιοποίηση και στο θρησκευτικό επίπεδο μέ την επικράτηση της Πανθρησκείας. Παράλληλα, τόσο ή Ρώμη όσο και τό Οικουμενικό Πατριαρχείο φαίνεται να προσεγγίζουν τον Διάλογο μέ έκκοσμιευμένα κριτήρια. Τό Βατικανό για να τονώσει τό κλονισμένο του κύρος στη Δύση και να ενισχύσει τον διεθνή του ρόλο. Καί ή πρωτόθρονη Έκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως για να θωρακίσει, καθώς πιστεύει, τό Πατριαρχείο, τό όποιο πλήττεται από την έξοντωτική τουρκική πολιτική.

Έκτός από τους τρεις αυτούς παράγοντες, πού προδιαγράφουν την άτυχή κατάληξη του Διαλόγου, δύο νέες παράμετροι κυριαρχούν στις διμερείς επαφές και καθιστούν όρατό τον κίνδυνο να υπογραφεί μία άκόμη ψευδένωση μεταξύ Όρθοδοξίας και Παπισμού. Πρόκειται α) για τό βατικάνειο ένωτικό σχέδιο και β) για την αλλοίωση του όρθοδόξου φρονήματος. Συγκεκριμένα:

α) Τό βατικάνειο ένωτικό σχέδιο. Γνωρίζοντας τό Βατικανό ότι οι όρθόδοξοι λαοί δέν πρόκειται να θυσιάσουν στον βωμό μιās ψευδεπίγραφης ένώσεως τις ιερές παραδόσεις τους, έθεσε σε έφαρμογή, άμέσως μετά τή Β΄ Βατικανή Σύνοδο, ένα ένωτικό σχέδιο ούνιτικού τύπου. Σύμφωνα μ' αυτό, οι Όρθόδοξοι θά ένταχθούν στην ήγεμονία της Ρώμης χωρίς να έγκαταλείψουν την Έκκλησία τους ή την αποστολοπαράδοτη πίστη τους, παρά μόνο αναγνωρίζοντας έναν νέο τύπο παπικού πρωτείου.

Τό νέο αυτό πρωτείο δέν θά διαφέρει ουσιαστικά από τό κλασικό παπικό πρωτείο έξουσίας, θά διατυπωθεί όμως, μέσω του Διαλόγου, μέ τέτοιο τρόπο, πού θά γίνει άποδεκτό από τους Όρθοδόξους (π.χ.

ώς πρωτεῖο διακονίας). Πρόκειται για μία καλοσχεδιασμένη σύγχρονη μορφή Ουνίας. «Τό πρωτεῖο θά τό διατυπώσουμε μέ τέτοιο τρόπο, ὥστε θά τό δεχθεῖτε», δήλωνε μέ νόημα στέλεχος τοῦ Βατικανοῦ σέ ὀρθόδοξους θεολόγους, πρὶν ἀπό πολλά χρόνια[29]. Καί ὁ πρόεδρος τοῦ Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιά τήν ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν καρδινάλιος Κάσπερ σημείωνε τό 2001: «Εἴμαστε ἔτοιμοι νά ἀποδεχθοῦμε τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὅπως εἶναι. Ἡ πλήρης κοινωνία μέ τό δυτικό μέρος τῆς Ἐκκλησίας δέν σημαίνει ὅποιαδήποτε ἀλλαγὴ γιά τόν ἀπλό Ὁρθόδοξο, οὔτε ἔχει τήν παραμικρὴ πρόθεση ὁ πάπας νά ἀναμειχθεῖ στά ἐσωτερικά τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας»[30].

Τό Βατικανό, παράλληλα, γιά νά διαθέσει εὐμενῶς τούς Ὁρθοδόξους, δείχνει νά ἐγκαταλείπει τή σκληρὴ στάση τοῦ παρελθόντος καί ἐπιδίδεται σέ μιὰ ἐπίθεση ἀγάπης καί φιλίας:

- Καλλιεργεῖ συστηματικά τίς καλές σχέσεις μέ ἀνταλλαγές ἐπισήμων ἐπισκέψεων, διοργανώσεις κοινῶν θεολογικῶν συνεδρίων, χορηγήσεις ὑποτροφιῶν, ἀποδόσεις ἱερῶν λειψάνων, οἰκονομικές ἐνισχύσεις κ.ἄ.

- Τό 1965 προχωρεῖ, ἀπό κοινοῦ μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, στήν ἄρση τῶν ἀναθεμάτων τοῦ 1054***.

- Ἀναγνωρίζει τούς Ὁρθοδόξους ὡς «ἀδελφούς ἐν Κυρίῳ», τούς ὁποίους «ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία περιβάλλει μετ' ἀδελφικοῦ σεβασμοῦ καί στοργῆς»[31].

- Στίς διμερεῖς ἐπαφές καθιερῶνει γιά τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες τήν ὀνομασία ἀδελφές Ἐκκλησίες****.

- Ἀναγνωρίζει τά Μυστήρια τῶν Ὁρθοδόξων καί παρακινεῖ τούς πιστοὺς του σέ συμπροσευχές καί μυστηριακὴ κοινωνία μέ αὐτούς.

- Διακηρύσσει ὅτι δέν ὑπάρχουν οὐσιαστικές διαφορές μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Οἱ παπικές κακοδοξίες παρουσιάζονται ὡς θεολογούμενα ζητήματα ἢ ὡς διαφορετικὲς ἀλλὰ νόμιμες ἐκφράσεις τῆς ἴδιας πίστεως, πού ἐμπλουτίζουν τή χριστιανικὴ παράδοση. Γι' αὐτό καί στά κοινὰ θεολογικά κείμενα τοῦ ἐπίσημου Διαλόγου οἱ παπικοὶ ἐκπρόσωποι ἀρνοῦνται ἐπίμονα νά ἀναφερθεῖ τό γεγονός τῶν δογματικῶν διαφορῶν[32].

Μέ ὄλη αὐτή τή στρατηγική του, τό Βατικανό ἐλπίζει ὅτι θά κάμψει τίς ὀρθόδοξες ἀντιστάσεις καί θά δημιουργήσει τό κατάλληλο κλίμα, ὥστε οἱ Ὀρθόδοξοι νά κοινωνοῦν χωρίς ἐνδοιασμούς σέ παπικούς ναούς καί οἱ Παπικοί σέ ὀρθόδοξους ἀντίστοιχα. Ἔτσι, σύμφωνα μέ τό βατικάνειο σχέδιο, ἡ ἔνωση θά ἐπέλθει ἐκ τῶν πραγμάτων (de facto) μέ παράκαμψη τῶν θεολογικῶν διαφορῶν.

Οἱ σύγχρονες ἐξελίξεις, ὅμως, ἀποκάλυψαν μέ τρόπο ὀδυνηρό ὅτι οἱ διακηρύξεις ἀγάπης καί τά μειδιάματα τῆς Ρώμης δέν ἐκφράζουν τίς ἀγαθές προθέσεις της, ἀλλά ἀποτελοῦν διπλωματικό ἐλιγμό γιά τήν ἐξαπάτηση τῶν Ὀρθοδόξων. Ἡ φανατισμένη ἀναβίωση τῆς Οὐνίας στήν Ἀνατολική Εὐρώπη καί ἡ ἀπροκάλυπτη ἀνάμειξη τοῦ Βατικανοῦ στήν ἐξόντωση τῶν ὀρθοδόξων Σέρβων ἀφαίρεσαν τό εἰρηνόφιλο προσωπεῖο τῆς «Ἀγίας Ἐδρας» καί φανέρωσαν τό πραγματικό της πρόσωπο: Τήν ἀθεράπευτη πονηρία της καί τήν ἔμμονη τάση της γιά ἐκκλησιαστική κυριαρχία καί κοινωνικοπολιτικό ἐπεκτατισμό. Ἡ καταλλαγή, ἡ ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη καί ὁ ἀδελφικός σεβασμός —πολυδιαφημιζόμενοι καρποί τοῦ Διαλόγου τῆς Ἀγάπης— ἀποδείχθηκαν, δυστυχῶς, ἕνα μεγάλο ψέμα. Ὁ Διάλογος ὄχι μόνο δέν ἄλλαξε τό Βατικανό, ἀλλά λειτουργεῖ ὑπέρ τῶν συμφερόντων του.

β) Ἡ ἀλλοίωση τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος.

Ἀπό τίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰ. στόν χῶρο τῆς Ὀρθοδοξίας παρατηρεῖται μιά σταδιακή ἀπομάκρυνση ἀπό τή δογματική ἀκρίβεια τῶν ἁγίων Πατέρων καί τή μακραίωνη παραδοσιακή στάση ἐναντι τῶν αἰρετικῶν. Κάποιοι ὀρθόδοξοι ἐκκλησιαστικοί ἡγέτες καί θεολόγοι, σπουδαγμένοι συνήθως σέ ἑτερόδοξες Θεολογικές Σχολές καί ἐπηρεασμένοι ἀπό τό συγκρητιστικό πνεῦμα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, παρακάμπτουν τίς παπικές κακοδοξίες καί ἀντιμετωπίζουν τόν Παπισμό ὡς κανονική Ἐκκλησία, ἡ ὁποία τάχα συναποτελεῖ μέ τήν Ὀρθόδοξη τή Μία Ἐκκλησία, πού ἴδρυσε ὁ Χριστός. Πρόκειται γιά μιά πρωτόγνωρη διάβρωση τῆς ὀρθόδοξης αὐτοσυνειδησίας, πού ἐμφανίστηκε μέ τήν ἔναρξη τοῦ σύγχρονου Διαλόγου καί ἐξαπλώθηκε στή συνέχεια μέ ταχύ ρυθμό. Ἀναφέρουμε ἐνδεικτικά:

- Ο οικουμενικός πατριάρχης Ἀθηναγόρας (+1972), ὁ ὁποῖος ἔθεσε τίς βάσεις τοῦ σύγχρονου Διαλόγου, ὑποστήριζε ὅτι «δέν θεωρεῖται ἀναγκαῖα ἢ ἐκ τῶν προτέρων δογματική ἐνότης τῶν ἐπί μέρους Ἐκκλησιῶν. Εἶναι δυνατόν νά ἐνωθοῦν αἱ Ἐκκλησίαι κρατοῦσαι ὅ,τι ἔχει ἐκάστη ὡς πίστιν καί δόγμα, καί οὕτως ἡνωμένοι νά ἀναθέσουν εἰς τήν θεολογίαν νά ἐπιλύσῃ καί νά ἐναρμονίσῃ ἐν καιρῷ τάς δογματικές αὐτῶν διαφοράς»[33]. Ὑποβαθμίζοντας, λοιπόν, ὁ πατριάρχης τά δόγματα καί ἔχοντας μιά συναισθηματική ἀντίληψη «ἀγάπης», προχώρησε σέ ἀντικανονικές ἐνέργειες· Συμπροσευχόταν μέ τόν πάπα, μνημόνευε τό ὄνομά του στή Λειτουργία, μετέδιδε τή θεία Κοινωνία σέ Παπικούς. Τελικά ἡ ἐνωτική του πολιτική, ἐπειδή εἶχε προυποθέσει καθαρά ἀνθρωποκεντρικές καί ὄχι θεολογικές ἢ σωτηριολογικές, δέν προώθησε τήν ἐνότητα, ἀλλά ὑπονόμευσε τήν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλωστε, ἡ πατερική μας παράδοση θεμελιώνει τήν ἐνότητα μόνο στήν κοινή πίστη: «Ὅταν ὅλοι ἔχουμε τήν ἴδια πίστη, τότε ὑπάρχει ἐνότητα» (ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος). Καί ἀπαιτεῖ νά θυσιάσῃται ἡ ἀνθρώπινη φιλία, ὅταν ἐξαιτίας τῆς ὑπάρχει κίνδυνος νά χάσουμε τήν ὀρθή πίστη: «Εἶναι προτιμότερη ἡ διαμάχη πού γίνεται γιά κάτι ἐπαινετό (ὅπως εἶναι ἡ πίστη), παρά ἡ εἰρήνη πού μᾶς χωρίζει ἀπό τόν Θεό» (ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος). Ὅσο γιά τή θεία Εὐχαριστία, αὐτή ποτέ δέν θεωρήθηκε μέσο γιά τήν ἐπίτευξη ἐνότητας, ἀλλά πάντοτε ἀκολουθεῖ τήν ἐνότητα τῆς πίστεως ὡς ἐπιστέγασμά της.

- Οἱ συμπροσευχές τῶν Ὁρθοδόξων μέ τούς Παπικούς εἶναι σήμερα μιά συνηθισμένη πρακτική στή πλαίσια τῶν διμερῶν συναντήσεων. Οἱ ἱεροί Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, ὅμως, ἀπαγορεύουν αὐστηρά, μέ ποινές καθαιρέσεως καί ἀφορισμοῦ, τίς συμπροσευχές μέ τούς αἰρετικούς. Καί τοῦτο, γιατί, καθῶς ἐξηγεῖ ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, οἱ συμπροσευχές φανερώνουν ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι ἀποδέχονται τήν αἰρετική πίστη καί εἶναι ἀ πρόθυμοι νά ἐλευθερώσουν τούς αἰρετικούς ἀπό τήν κακοδοξία τους. Δυστυχῶς, οἱ ἀπλές συμπροσευχές τῶν Διαλόγων μεταλλάχθηκαν μέ τόν καιρό σέ λειτουργικές συμπροσευχές. Ἀναφέρουμε εἰδικότερα τήν ἐτήσια ἀμοιβαία συμμετοχή Ὁρθοδόξων καί

Παπικῶν στίς θρονικές έορτές Ρώμης καί Κωνσταντινουπόλεως ἀντίστοιχα, γιατί αὐτή, ὅπως ἐπίσημα ἔχει ὁμολογηθεῖ, «δέν εἶναι τῆς κατά κόσμον ἐθιμοτυπικῆς τάξεως· εἶναι συνεορτασμός ἐκκλησιαστικός»[34]. Σ' αὐτούς τούς συνεορτασμούς καθιερώνονται συγκεκριμένες λειτουργικές πράξεις, πού δίνουν τήν ψευδή ἐντύπωση ἐνότητας καί δημιουργοῦν σύγχυση καί σκανδαλισμό στίς ἀπλές ψυχές.

Γιά παράδειγμα, τό 2006 ὁ πάπας ἔγινε δεκτός στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο μέ ἐκκλησιαστικές τιμές, ὡς ὀρθόδοξος πρωθιεράρχης, καί συμμετέσχε στή θεία Λειτουργία φορώντας ὠμοφόριο, ἀπαγγέλλοντας τό «Πάτερ ἡμῶν...», ἀνταλλάσσοντας ἀσπασμό μέ τόν πατριάρχη στό «'Αγαπήσωμεν ἀλλήλους...», εὐλογώντας τό ὀρθόδοξο ἐκκλησίασμα. Αὐτές οἱ πράξεις, ὅμως, εἶναι πρωτοφανεῖς στήν ἀποστολική, πατερική καί συνοδική μας παράδοση.

Μέ τέτοιου εἴδους λειτουργικούς συγχρωτισμούς τό Βατικανό ἀναγνωρίζεται στήν πράξη, ἀπό κορυφαίους ἐκπροσώπους τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς κανονική Ἐκκλησία καί ὁ αἰρεσιάρχης πάπας ὡς κανονικός ἐπίσκοπος Ρώμης, ἀποκαλούμενος μάλιστα ἀπ' αὐτούς ὡς «ὁ πρῶτος τῆς ἀνά τόν κόσμον Χριστιανωσύνης ἐπίσκοπος»[35]. Ἡ Ὁρθοδοξία, δηλαδή, φαίνεται νά παραιτεῖται ἀπό τήν ἀλήθεια τῆς καί νά ταυτίζεται μέ τήν αἵρεση!

- Ὁρθόδοξοι ἐκκλησιαστικοί ἡγέτες ὑποστηρίζουν ἐνθερμα τή θολή θεωρία τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν. Σύμφωνα μ' αὐτήν, ἡ Λατινική «Ἐκκλησία», παρ' ὅλες τίς αἰρέσεις τῆς, εἶναι πλήρης καί ἀληθινή Ἐκκλησία, μέ κανονική Ἱερωσύνη καί ἔγκυρα Μυστήρια, γι' αὐτό καί θεωρεῖται ἀδελφή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Οἱ τολμηρές αὐτές ἀπόψεις διατυπώθηκαν τό 1993 στό κοινό Κείμενο πού ὑπέγραψαν Ὁρθόδοξοι καί Παπικοί στή Ζ' Συνέλευση τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐπίσημου Διαλόγου (Μπαλαμάντ Λιβάνου). Λίγο ἀργότερα, τό 1995, ὁ οἰκουμενικός πατριάρχης καί ὁ πάπας, σέ Κοινό Ἀνακοινωθέν, παραπέμπουν στό Κείμενο τοῦ Μπαλαμάντ καί ἀναφέρουν: «Ἐξορκίζομεν τοὺς πιστούς μας, Καθολικούς καί Ὁρθοδόξους, νά ἐνισχύσουν τὸ πνεῦμα ἀδελφωσύνης, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τοῦ μοναδικοῦ Βαπτίσματος καί τῆς συμμετοχῆς εἰς τήν μυστηριακὴν ζωὴν»[36].

Σύμφωνα μέ τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία, ὅμως, «ὄσοι δέν ἀναγεννήθηκαν ἀπό τή θεία χάρη, πού ἐνεργεῖ μόνο στή Μία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία, δέν συγκροτοῦν καμιά Ἐκκλησία, οὔτε ὀρατή οὔτε ἀόρατη» (ἅγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως). Οἱ Ἐκκλησίες Ἀνατολῆς καί Δύσεως ἦταν ἀδελφές Ἐκκλησίες πρῖν ἀπό τό Σχίσμα, ὅταν εἶχαν τήν ἴδια πίστη.

Μετά τό Σχίσμα, αὐτή ἡ ἀδελφότητα δια σπάσθηκε. Παπικοί καί Ὀρθόδοξοι ἐξακολουθοῦν, ἀσφαλῶς, νά εἶναι ἀδελφοί ὡς ἔμψυχα δημιουργήματα τοῦ ἴδιου Θεοῦ, ὄχι ὅμως καί ἀδελφοί «ἐν τῇ πίστει». Μετά τό Σχίσμα, ἀδελφές Ἐκκλησίες εἶναι μεταξύ τους μόνο οἱ ἐπιμέρους Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες. Γι' αὐτό «ἡ ἀναγνώριση χωρισμένων ἐκκλησιαστικῶν ὁμολογιῶν ὡς “ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν” εἶναι παραπλανητική. Δέν προωθεῖ ἀλλά φαλκιδεῦει τήν ἐνότητα τῶν πιστῶν» (καθηγ. Γεώργιος Μαντζαρίδης).

- Χαρακτηριστικό παράδειγμα ἀτολμίας, συμβιβαστικῆς νοοτροπίας καί ὑποχωρητικότητας στίς ἀξιώσεις τοῦ Βατικανοῦ ἀποτελεῖ ἡ στάση ὀρθοδόξων προκαθημένων καί θεολόγων στό πρόβλημα τῆς Οὐνίας[37].

Οἱ Ὀρθόδοξοι εἶχαν θέσει ὡς ἀπαραίτητο ὄρο γιά τήν ἔναρξη τοῦ Διαλόγου τήν κατάργηση τῶν Οὐνιτικῶν «Ἐκκλησιῶν» καί τήν ἐνσωμάτωση τῶν μελῶν τους, ὕστερα ἀπό ἐλεύθερη ἐπιλογή, εἴτε στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία εἴτε στή Λατινική. «Οὐνία καί Διάλογος εἶναι ἀσυμβίβαστα ταυτοχρόνως», τονίστηκε μέ κατηγορηματικό τρόπο στήν Γ' Πανορθόδοξη Διάσκεψη τῆς Ρόδου (1964).

Ὡστόσο, μολονότι ἡ Οὐνία ὄχι μόνο δέν καταργήθηκε ἀλλά καί ἐνισχύθηκε ποικιλοτρόπως, οἱ Ὀρθόδοξοι, μέ τά παράτολμα βήματα τοῦ πατριάρχη Ἀθηναγόρα, σύρθηκαν στόν Διάλογο τῆς Ἀγάπης. Καί τόν συνέχιζαν ἀδιαμαρτύρητα, ὅταν τό 1968 οἱ Οὐνίτες τῆς Τσεχοσλοβακίας ἐξαπέλυσαν ἐναντίον τῶν Ὀρθοδόξων «ένα διωγμό, πρὸ τοῦ ὁποῦ ὡχρῖα ὁ διωγμός τοῦ Δεκίου»[38]...

Ὡταν, πάλι, τό 1980 ξεκίνησε ὁ Θεολογικός Διάλογος, οἱ Ὀρθόδοξοι ζήτησαν ἀπό τή Ρώμη νά μή συμπεριλάβει Οὐνίτες στήν ἀντιπροσωπεία της. Τό Βατικανό, ὅμως, στά 28 μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας του συμπεριέλαβε καί 8 Οὐνίτες. Καί οἱ Ὀρθόδοξοι τό δέχθηκαν...

Τό 1993, παρ' όλες τίς ούνιτικές βιαιότητες στήν Ἀνατολική Εὐρώπη, ἐκπρόσωποι Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στόν Διάλογο ἔβαλαν τήν ὑπογραφή τους στό Κείμενο τοῦ Μπαλαμάντ. Σ' αὐτό τό διάτρητο Κείμενο, ἐκτός τῶν ἄλλων, ἀναγνωρίζεται καί δικαιώνεται πανηγυρικά ἡ ὑπαρξη καί δραστηριοποίηση τῶν Οὐνιτικῶν «Ἐκκλησιῶν»...

Τό 2000 ὁ Διάλογος διακόπηκε ἐξαιτίας τῶν Οὐνιτῶν, καί συμφωνήθηκε τό πρόβλημα τῆς Οὐνίας νά εἶναι τό πρῶτο καί μοναδικό θέμα συζητήσεως σέ πιθανή ἐπανέναρξη του.

Τό 2006 ὁ Διάλογος ἄρχισε καί πάλι, παρακάμπτοντας ὅμως τό πρόβλημα τῆς Οὐνίας καί ἀκολουθώντας διαφορετική θεματολογία. Αὐτή ἡ ἀπαράδεκτη —καί ἀναξιοπρεπής γιά τούς Ὁρθοδόξους— ὑπαναχώρηση πιστοποιεῖ ὅτι ἡ γραμμή πού ἀκολουθεῖ ὁ Διάλογος χαράσσεται ἀπό τό Βατικανό, σύμφωνα μέ τόν παποκεντρικό οἰκουμενισμό του· οἱ Ὁρθόδοξοι ἀπλῶς ἀκολουθοῦν...

Ἡ πολλαπλή κρίση, πού μαστίζει τόν σημερινό Διάλογο τῆς Ὁρθοδοξίας μέ τόν Παπισμό, εἶναι πλέον κοινή διαπίστωση. Ἡ συμμετοχή τῆς Ἐκκλησίας μας σ' αὐτόν ἔχει νόημα, ἐφόσον οἱ Ὁρθόδοξοι ἐκθέτουν ἀuthεντικά τήν ἀλήθεια τῆς πίστεώς μας καί ἐφόσον οἱ Παπικοί προτίθενται νά ἐπιστρέψουν σ' αὐτήν τήν πίστη, πού μέχρι τό Σχίσμα ἦταν καί δική τους. Δυστυχῶς, ὅμως, οὔτε ἀuthεντική καί ἐπαρκής ὀρθόδοξη μαρτυρία δίνεται πάντοτε οὔτε ἡ Ρώμη εἶναι διατεθειμένη νά ἀπορρίψει τίς πλάνες

της****. Τό Βατικανό μέ τόν Διάλογο δέν ἀποβλέπει στήν ἐνότητα τῆς ἀληθινῆς πίστεως ἀλλά στήν ἀναγνώρισή του ἀπό τούς Ὁρθοδόξους ὡς πραγματικῆς Ἐκκλησίας. Καί αὐτό ἐπιτυγχάνεται χάρις στήν παπική διπλωματία καί τήν περίεργη ἐνδοτικότητα τῶν Ὁρθοδόξων. Δίχως καθαρά θεολογικά κριτήρια καί δίχως εἰλικρίνεια, ὁ Διάλογος εἶναι παραπλανητικός καί ἀποβαίνει ἐπιζήμιος γιά τό ὀρθόδοξο πλήρωμα, ἐνῶ ἀπεναντίας ἀποτελεῖ τό καλύτερο στήριγμα τοῦ χρεωκοπημένου Βατικανοῦ.

Ἐνδεικτικό, τέλος, τῆς κρίσεως πού ἀντιμετωπίζει ὁ Διάλογος, εἶναι καί τό γεγονός τῆς παραιτήσεως τοῦ ἐπικεφαλῆς τῆς ὀρθόδοξης ἀντιπροσωπείας καί συμπροέδρου τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διαλόγου, σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Στυλιανοῦ. «Μετά τήν 20ετή ἐπίπονη προεδρία μου

εις τόν “Ἐπίσημο Θεολογικό Διάλογο” Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν, παραιτήθηκα οἰκειοθελῶς, διά νά μήν ἔχω πλέον οὐδεμίαν σχέση μέ ἕνα τέτοιο “άνούσιο παίγνιο”»[39], δήλωνε χαρακτηριστικά τό 2007. Καί, ὡς καλός γνώστης τῶν ὄσων συμβαίνουν στά ἐνδότερα τοῦ Βατικανοῦ, συμπλήρωνε: «Μετά τήν ὄλως ἀπροσδόκητη, ἐπί Βενεδίκτου 16ου, κλιμάκωση τῶν προκλήσεων τοῦ Βατικανοῦ ἐναντι τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν (ἰδιαίτερος δέ τῶν Ὁρθοδόξων!), καθίσταται ἡλίου φαεινότερον ὅτι, δυστυχῶς, εἰσερχόμεθα σέ περίοδο πλήρους ἀβεβαιότητος, γιά νά μή ποῦμε περιέργου συσκοτισμοῦ... Πρέπει λοιπόν νά τό ποῦμε ἀπερίφραστα, ὅτι φαίνεται νά ἔχει ἐπικρατήσῃ πλήρως ἡ γραμμή τῶν σκληροπυρηνικῶν Καρδινάλιων τῆς Ρωμαϊκῆς Κουρίας, ἡ ὁποία καθιστᾷ πλέον τόν Παπισμόν —ὄχι ὡς Πρωτεῖον ἑνός ἐπισκόπου ἀλλά ὡς ἰδεολογίαν ἀφορήτου ὀλοκληρωτισμοῦ— τό ὄντως ΑΝΥΠΕΡΒΑΗΤΟ ΕΜΠΟΔΙΟ πρωτίστως γιά ἐπανένωση τῶν διηρημένων Χριστιανῶν, ἐξ ἴσου δέ καί γιά ἀπλῶς εἰρηνική ἐνότητα μεταξύ των, πόσο μάλλον μέ τούς μή Χριστιανούς ἤ καί ἀθέους»[40].

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ὁ Παπισμός, ὡς φορέας σωρείας αἰρετικῶν δοξασιῶν, βρίσκεται ἔξω ἀπό τά ὅρια τῆς Ἐκκλησίας· καί, ὡς ἐκφραστής ἑνός ἐγκοσμιοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἀποτελεῖ παγκόσμιο κέντρο ἐξουσίας. Παρ' ὅλη, βέβαια, τήν ἐξωτερική του λάμψη καί δύναμη, κρύβει μέσα του μιά τραγική ἀδυναμία, γιάτί ἀπλούστατα στηρίζεται στήν πλάνη. Ὁ δρόμος τῆς ἐπιστροφῆς στή χαμένη του Ὁρθοδοξία περνάει ἀπό τή μετάνοια, τήν ὁποία, ὅμως, σήμερα μόνο ὡς θαῦμα μπορεῖ κανείς νά περιμένει ἀπό τή σκληρομμένη ὀλιγαρχία τοῦ Βατικανοῦ.

Ὡστόσο, οἱ ἐξουθενωμένοι ἀπό τόν παπικό ὀλοκληρωτισμό ἑτερόδοξοι ἀδελφοί μας ἀναζητοῦν, συνειδητά ἤ ἀνεπίγνωστα, τήν ἀλήθεια πού ἐλευθερώνει, πού δίνει νόημα καί ὁμορφιά στή ζωή· τήν ἀλήθεια, πού, ὡς Χριστοζωή καί Θεοκοινωνία, διαφυλάσσεται αὐθεντική μόνο στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, τή μοναδική «Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία» τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἀποστολοπαράδοτη πίστη δέν εἶναι ἀποκλειστικό κτῆμα κανενός. Ἀποτελεῖ δωρεά τοῦ Θεοῦ καί ἀνήκει στήν οἰκουμένη ολόκληρη. Γι' αὐτό πρέπει νά φυλάσσεται ἀναλλοίωτη, ὥστε, ὡς χρέος ἀγάπης, νά προσφέρεται ἀκέραη καί καθαρή σ' αὐτούς πού τήν ἀναζητοῦν.

Ἡ ἀπαρασάλευτη, λοιπόν, ἐμμονή στήν ὀρθόδοξη παράδοση δέν δηλώνει ἀντάρεσκη ὁμολογιακή ἐσωστρέφεια. Οὔτε ἡ κατάδειξη τῆς παπικῆς πλάνης συνιστᾷ μισαλλοδοξία ἢ φανατισμό. Ἀντίθετα, ἡ σχετικοποίηση τῆς πίστεως καί ἡ συγκάλυψη τῶν λατινικῶν κακοδοξιῶν, πού ἐπιχειροῦνται στούς οἰκουμενιστικούς κύκλους, διακυβεύουν τή σωτηρία μας καί ἀποτρέπουν τούς ἀδελφούς μας τῆς Δύσεως ἀπό τήν ἐπαφή μέ τή σώζουσα ἀλήθεια.

Στούς διπλωματικούς ἐλιγμούς τοῦ Βατικανοῦ, στίς θλιβερές φιλοπαπικές ἐκδηλώσεις ὀρθοδόξων ἡγετῶν, στούς ἀτελέσφορους Θεολογικούς Διαλόγους καί στά σύγχρονα χαλκεῖα «ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν» δίχως ἐνότητα πίστεως, ὁ Ὄρθόδοξος Χριστιανός ἀντιτάσσεται μέ τή θεολογική ἐγρήγορσή του, τήν ἀπροσμέτρητη δύναμη τῆς προσευχῆς του καί τήν ἀκλόνητη πίστη του στόν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας, τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Συγχρόνως, μέ τή συνεπή καί ἀγία του ζωή, ὁμολογεῖ ταπεινά καί θαρρετά τή «φίλη Ὄρθοδοξία», διακηρύσσοντας πρός κάθε κατεύθυνση τό «εἶναι» τῆς πίστεώς του: «Γιά μᾶς αὐτή εἶναι ἡ περιουσία μας· Ἡ πίστη πού μᾶς κληροδότησαν οἱ πατέρες μας. Αὐτή εἶναι ὁ πλοῦτος μας, αὐτή ἡ δόξα μας, αὐτή ἡ γενιά μας, αὐτή τό στεφάνι μας, αὐτή τό καύχημά μας! Ἕνα Βάπτισμα ἔχουμε, μιά πίστη, μιά Ἐκκλησία κι ἕνα Θεό πού δοξάζουμε τρισυπόστατο» (μοναχός Ἰωσήφ Βρυέννιος, 15ος αἰ).

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. π. Ἰωάννου Σ. Ρωμανίδου, Ρωμηοσύνη – Ρωμανία – Ρούμελη, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1975, σ. 322.
2. Patrologia Latina, ἔκδ. J. P. Migne, Paris 1844-1890, τ. 148, 107. Βλ. ἑλληνική μετάφραση· Βλασίου Ἰω. Φειδᾶ, Ἐκκλησιαστική Ἱστορία Β', Ἀθήναι 1994, σ. 336.

3. Θεοδώρου Κοντίδη, Καμπές στην ιστορία του Καθολικισμού, στον συλλογικό τόμο 'Ο Καθολικισμός, έκδ. «Έλληνικά Γράμματα», 'Αθήνα 2000, σ. 69.
4. Μαρτυρία του Enzo Bianchi, 'Ηγουμένου της Μονής Bose 'Ιταλίας, στο [περιοδ. «Παρακαταθήκη», αρθ. 54, Θεσσαλονίκη 2007, σ. 12.](#)
5. 'Αρχιμ. Γεωργίου, Καθηγ. 'Ι. Μ. 'Οσ. Γρηγορίου, ['Ορθοδοξία και Ρωμαιοκαθολικισμός \(Παπισμός\)](#), έκδ. 'Ι. Μ. 'Οσ. Γρηγορίου, 'Αγ. 'Ορος 2006, σ. 19.
6. Δημητρίου Σαλάχα, 'Εκκλησία Καθολική, στον τόμο Οί Θρησκευτές, έκδ. «'Εκδοτική 'Αθηνών», 'Αθήνα 1992, σ. 133.
7. Κατήχηση της Καθολικής 'Εκκλησίας, έκδ. Κάκτος-Libreria Editrice Vaticana, 'Αθήνα 1996, σ. 293.
8. 'Αρχιμ. 'Ιουστίνου Πόποβιτς, ['Ορθόδοξος 'Εκκλησία και Οικουμενισμός](#), έκδ. «'Ορθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1974, σ. 212, 220.
9. Δημητρίου Σαλάχα, *ό.π.*, σ. 132.
10. Βλ. 'Αρχιμ. 'Ιουστίνου Πόποβιτς, *ό.π.*, σ. 224.
11. Χρήστου Γιανναρά, 'Ορθοδοξία και Δύση στη Νεώτερη 'Ελλάδα, έκδ. «Δόμος», 'Αθήνα 2006, σ. 43-44.
12. Βλ. 'Αρχιμ. 'Εμμανουήλ Καλύβα, 'Η καταδίκη του Παπισμού, 'Αθήναι 1999.
13. π. Γεωργίου Μεταλληνού, Οὐνία· πρόσωπο καί προσωπεῖο, στον συλλ. τόμο 'Η Οὐνία χθές καί σήμερα, έκδ. «'Αρμός», 'Αθήνα 1999, σ. 20.
14. Βλ. Μάρκο 'Αουρέλιο Ριβέλλι, 'Ο 'Αρχιεπίσκοπος της Γενοκτονίας, έκδ. «Προσκήνιο», 'Αθήνα 2000· π. 'Ιωάννου Κοβάτσεβιτς, Σχέσεις της Σερβικής 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας πρὸς τόν Ρωμαιοκαθολικισμόν, ἐν 'Αθήναις 1965· Μίρκο Τομάσοβιτς, 'Ο σερβικός λαός καί ἡ 'Εκκλησία του, περιοδ. Σύναξη, αρθ. 40, 'Αθήνα 1991, σ. 83 – 84· Σ. Νόσωφ, 'Ο Παπισμός καί οἱ ἀγῶνες του κατά τῆς 'Ορθοδοξίας, έκδ. «Κύπρος ἡ ἅγια νῆσος», Αἰγιαλουῖσα Καρπασίας 1997, σ. 139 –154.
15. Μαρτυρία του εὐρωβουλευτῆ Γεωργίου Ρωμαίου, στην ἐφημ. «Τό Βῆμα», 'Αθήνα 31-1-1993.
16. A. Vasiliev, 'Ιστορία της Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, έκδ. Μπεργαδῆ, χ.χ., σ. 567.

17. A. Vasiliev, *ὄ.π.*, σ. 575.
18. Στῆβεν Ράνσιμαν, *Δύση καί Ἀνατολή σέ Σχίσμα*, ἐκδ. «Ἐν πλῶ», Ἀθήνα 2008, σ. 216.
19. Μεθοδίου Φούγια, Ἀρχιεπ. πρ. Θυατείρων, *Ἑλληνες καί Λατίνοι*, Ἀθήναι 1990, σ. 278.
20. Κωσταντίνου Ἰ. Μανίκα, *Σχέσεις Ὁρθοδοξίας καί Ρωμαιοκαθολικισμοῦ στήν Ἑλλάδα κατά τή διάρκεια τῆς Ἐπαναστάσεως (1821-1827)*, Ἀθήνα 2002, σ. 291.
21. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, *Φύσις καί χαρακτήρ τῆς Οὐνίας*, ἐκδ. «Φοίνικος», Ἀθήνησι 1928, σ. 45.
22. Βλ. Κωνσταντίνου Χολέβα, *Ὁ παπισμός, ὁ ἑλληνισμός καί τά Ὁρθόδοξα Βαλκάνια*, περιοδ. «Πειραιϊκή Ἐκκλησία», ἀριθ. 115, Πειραιάς, Ἀπρίλιος 2001, σ. 38-41.
23. Βλ. Νικολάου Π. Βασιλειάδη, *Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός καί ἡ Ἑνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν*, ἐκδ. «Ὁ Σωτήρ», Ἀθήναι 1985.
24. Χρήστου Γιανναρά, *ὄ.π.*, σ. 96.
25. Βλ. π. Γεωργ. Δ. Μεταλληνοῦ, Δημ. Γόννη, δ. Ἡλ. Φρατσέα, δ. Εὐγ. Μοράρου, ἐπισκ. Ἀθανασίου (Γιέβτις), *Ἡ Οὐνία χθές καί σήμερα*, ἐκδ. «Ἀρμός», Ἀθήνα 1993.
26. Ἰω. Καρμίρη, *Ὁρθοδοξία καί Ρωμαιοκαθολικισμός*, τόμ. II, Ἀθήναι 1965, σ. 170.
27. Ἀπόστολου Β. Νικολαΐδη, *Οἱ οἰκουμενικές περιπέτειες τοῦ Χριστιανισμοῦ*, ἐκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2007, σ. 183.
28. Ἐφημ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», Ἀθήναι 8-12-2006.
29. Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ἰ. Μ. Ὁσ. Γρηγορίου Ἀγ. Ὁρους, [Ἀνησυχία γιά τήν προετοιμαζομένη ἀπό τό Βατικανό ἔνωση Ὁρθοδόξων-Ρωμαιοκαθολικῶν](#), περιοδ. «Παρακαταθήκη», ἀριθ. 54, Θεσσαλονίκη 2007, σ. 5.
30. Ἐφημ. «Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία», Ἀθήνα 6-5-2001, σ. 6.
31. Διάταγμα περί Οἰκουμενισμοῦ, *Typis Polyglottis Vaticanis* 1965, σ. 7.
32. Βλ. Στυλιανοῦ Γ. Παπαδόπουλου, *Ὁρθοδόξων Πορεία*, ἐκδ. News Books and Magazines Ltd, Ἀθήνα 2000, σ. 130.
33. Περιοδ. «Ἐκκλησία», ἀριθ. 12, Ἀθήναι 1967, σ. 326.
34. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 234, Γενεύη 1980, σ. 4.
35. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 180, Γενεύη 1977, σ. 12.

36. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 520, Γενεύη 1995, σ. 19-20.
37. Βλ. Πρωτοπρ. Θεοδώρου Ζήση, Οὐνία· ἡ καταδίκη καί ἡ ἀθώωση, ἔκδ. «Βρυέννιος», Θεσσαλονίκη 2002· Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγ. Ἰ. Μ. Ὁσ. Γρηγορίου Ἀγ. Ὅρους, [Οὐνία· Ἡ μέθοδος τοῦ παποκεντροικοῦ οἰκουμενισμοῦ](#), περιοδ. «Παρακαταθήκη», ἀριθ. 60, Θεσσαλονίκη 2008, σ. 3.
38. Περιοδ. «Ἐκκλησία», ἀριθ. 14, Ἀθῆναι 1969, σ. 313.
39. Ἐφημ. Αὐστραλίας «Νέος Κόσμος», Μελβούρνη 19-7-2007, σ. 1.
40. Περιοδ. «Φωνή τῆς Ὁρθοδοξίας», ἔκδ. Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας, ἀριθ. 325, Σίδνεϋ Ἰούλιος 2007, σ. 77 (Ἡ ὑπογράμμιση εἶναι τοῦ συγγραφέως).__

* Δέν χρησιμοποιοῦμε τόν ὄρο Ρωμαιοκαθολικισμός, ἐπειδή εἶναι ἱστορικά ἀθεμελίωτος καί θεολογικά ἀνακριβής· Ἀπό τίς ἀρχές τοῦ 2ου αἰ. ἡ ἀδιαίρετη Μία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὀνομάζεται, ὅπως τήν ὁμολογοῦμε καί στό Σύμβολο τῆς Πίστεως, Καθολική, ἐπειδή κατέχει τό καθ' ὅλου τῆς πίστεως, δηλαδή τήν πληρότητα τῆς ἀλήθειας. Ἐπίσης, ἀφότου, τό 330, ἡ Νέα Ρώμη/Κωνσταντινούπολη ἔγινε πρωτεύουσα τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ὁ ὄρος Ρωμαῖος ἢ Ρωμηός δήλωνε κάθε ὀρθόδοξο πολίτη της, ἀνεξάρτητα ἀπό τή φυλετική καταγωγή του. Ἔτσι, Ρωμαῖο –Καθολικοί κυριολεκτικά εἶναι οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ὡς Ρωμαῖοι-Ρωμηοί, δηλαδή ἀπόγονοι τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, καί ὡς Καθολικοί, δηλαδή μέλη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνεχίζει νά κατέχει τό καθ' ὅλου τῆς πίστεως. Ἀπεναντίας, οἱ Παπικοί, μετά τήν κατάληψη τοῦ θρόνου τῆς Ρώμης ἀπό τούς Φράγκους (1009), δέν εἶναι Ρωμαῖοι ἀλλά Φραγκολατίνοι. Καί μετά τήν ἔκπτωσή τους ἀπό τήν καθολικότητα (δηλαδή τήν πληρότητα) τῆς πίστεως, λόγω τῆς ἀποδοχῆς σωρείας αἰρετικῶν δοξασιῶν, δέν εἶναι Καθολικοί ἀλλά αἰρετικοί. Μολαταῦτα, μετά τό ὀριστικό Σχίσμα (1054), σφετερίστηκαν αὐτούς τούς ὄρους. Οἱ ὀρθόδοξοι λαοί, πάντως, μέχρι τόν 19ο αἰ. γνώριζαν καλά ὅτι Ρωμαῖος – Ρωμηός καί Καθολικός σημαίνει Ὁρθόδοξος, γι' αὐτό καί τούς αἰρετικούς τῆς Δύσεως τούς

ονόμαζαν Λατίνους, Παπιστές κ.ά. Ἡ σύγχυση πού παρατηρεῖται σήμερα στὴν ὀρολογία, δημιουργήθηκε στίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰ., μέ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

** Κατὰ καιροῦς, σέ ὀρθόδοξες κυρίως χῶρες, οἱ Παπικοὶ ἀπαγγέλλουν τό Πιστεύω χωρὶς τό Filioque.

Αὐτό γίνεται γιὰ λόγους προπαγανδιστικούς καὶ ὄχι ἐπειδὴ ἔπαψε τό Filioque νά ἀποτελεῖ γι' αὐτοὺς κορυφαῖο δόγμα πίστεως. Ἐξάλλου, ἡ ἀπάλειψη μιᾶς λέξεως ἀπὸ τό ἱερό Σύμβολο μένει χωρὶς σημασία, ἂν δέν ἀπορριφθεῖ καὶ ἡ σχολαστικὴ θεολογία, πού δημιούργησε τό Filioque καὶ ὅλες τίς ἄλλες παπικὲς κακοδοξίες.

*** Γιὰ τοὺς Λατίνους ἡ ἄρση τῶν ἀναθεμάτων σήμαινε ἄρση τῆς ἀκοινωνησίας. Γιὰ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία, ὅμως, ἡ ἀτυχὴς αὐτὴ πράξη δέν ἔχει κανονικὴ ἰσχὺ, γιατί πραγματοποιήθηκε χωρὶς τὴν προηγούμενη συνοδικὴ ἔγκριση τῶν ἐπιμέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ χωρὶς νά ἔχουν ἀποκηρυχθεῖ οἱ παπικὲς κακοδοξίες, πού εἶχαν προκαλέσει τὰ ἀναθέματα.

**** Ὡστόσο, τό Βατικανό, σέ ἐπίσημα κείμενα πού ἀπευθύνει κατὰ καιροῦς στοὺς δικούς του πιστοὺς, χρησιμοποιοῦν διαφορετικὴ γλῶσσα καὶ διακηρύσσει ὅτι: «Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πού ἰδρύθηκε στὸν κόσμος», «δέν εἶναι ἀδελφὴ ἀλλὰ μητέρα ὅλων τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν», «οἱ Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες εἶναι πραγματικὲς Ἐκκλησίες, ἀλλὰ πάσχουν ἀπὸ ἓνα ἔλλειμμα, γιατί δέν ἀναγνωρίζουν ὡς ὀρατὴ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας τὸν Ἐπίσκοπο τῆς Ρώμης» (βλ. ἐνδεικτικὰ ἐφημ. «Καθολικὴ», Ἀθήνα 24-7-2007, σ. 1).

***** Δήλωνε ὁ πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ' τό 2007: «Ὁ Διάλογος δέν μπορεῖ νά εἶναι μία ἀφορμὴ γιὰ νά προσαρμόσει ἢ νά μαλακώσει (τό Βατικανό) αὐτό πού πιστεύει ὅτι εἶναι» (Ἐφημ. «Ὀρθόδοξος Τύπος», Ἀθῆναι 20-7-2007).